24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6393 | 19 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1907 | ՈՒՐԲԱԹ | 17 ԶԻԼՀԻՋՋԷ 1324 | 1 Fevrier 1907 | 24me année № 6393

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ" ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրշ.
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
20 հատ 1 ղրուշենոց փուլ
1 մեձ.ի ճառուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ارەولك
درسعادتده غلطهده ارەولك غزتهسی ادارهخانهسی

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

(ԳՕՄԻՍԻՕՆՃԸԼԸՔ = Commission)

Յանձնակատար (գօմիսիօնճը, commissionaire) կը կոչուի այն՝ որ իրեն արհեստ ըրած է ուրիշի հաշուոյն վաճառականական գործառնութիւններ կատարել. գլխաւորաբար գնել, ծախել։

Այն որու հաշուոյն կը կատարուի գործառնութիւնը՝ կը կոչուի յանձնարար (սիփարիշճի, committant)։ Յանձնակատարին տրուած վարձատրութիւնը կը կոչուի յանձնակատարողչէք (գօմիսիօն, commission)։ Դիտելի է որ ֆրանսերէնի մէջ նոյն commission բառով կ'որակուին թէ՛ յանձնակատարին՝ յանձնարարին հաշուոյն կատարած գործառնութիւնը և թէ՛ անոր առած վարձքը։

Գրեթէ բոլոր յանձնակատարները թէ կը գնեն, թէ կը ծախեն, որ առնէն մասնաւորաբար ապրանաց յանձնակատար (commissionnaire en marchandises) անունը կ'առնեն։ Կան ալ որ միայն կը գնեն, կամ միայն կը ծախեն։ Առաջին պարագային՝ գնող-յանձնակատար (commissionnaire-acheteur), իսկ երկրորդ պարագային՝ ծախող-յանձնակատար կամ վաճառապահ (commissionnaire-vendeur կամ consignataire) կը կոչուին։

Փոխադրող-յանձնակատարներ (commissionnaire de transport) ալ կան որոնք միայն փոխադրութիւններով կը զբաղին, բայց այս վերջինները մեր այսօրուան յօդուածին մաս չեն կազմեր։

Յանձնակատարութեան օգտակարութիւնը շատ մեծ է վաճառականութեան մէջ։ Անիկա մեծապէս դիւրացուցած է վաճառականական գործառնութիւնները։

Արդարեւ, յանձնակատարներու միջոցաւ, վաճառական մը կրնայ, առանց տեղէն շարժելու, զանազան քաղաքներու մէջ գնումներ կամ վաճառումներ ընել, ինչ որ եթէ անձամբ կատարելու ստիպուած ըլլար, թէ՛ աւելի սուղի պիտի նստէր և թէ ժամանակի աւելորդ կորուստ ունենար։ Յանձնակատարութիւնը մեծապէս օգտակար է նաեւ փոքրաքանակ վաճառողներու, որոնք չեն կրնար գործարանատէրերու հետ յարաբերութեան մտնելով ուղղակի անոնցմէ գնել պէտք ունեցած ապրանքնին. սոյն պարագային իրենց համար շատ աւելի շահաւոր կ'ըլլայ յանձնակատարի մը միջոցաւ բերել տալ ապրանքը, քան թէ զայն մեծաքանակ վաճառողէ մը գնել, ինչու որ անհրաժեշտաբար վաճառականին ընելիք շահը յանձնակատարին առնելիք յանձնարարողչէքէն աւելի մեծ կ'ըլլայ։

Յանձնակատարները սովորաբար իրենց անունամբ կը գործեն, այսինքն առանց յանձնարարին ո՛վ ըլլալը յայտնելու, կը գնեն կամ կը ծախեն իրենց անունով։ Այս կերպով՝ ուրկէ որ գնեցին կամ որու որ ծախեցին, չի ճանչնար յանձնարարը, անոր հետ գործ չունենար։ Այս պարագան ալ վաճառականութեան համար մեծապէս օգտակար է, որովհետեւ կրնայ պատահիլ որ վաճառական մը, իր մէկ գործառնութեան մէջ, այս կամ այն նկատումով չուզէ ինքնութիւնը երեւան հանել։ Յաճախադէպ է նաեւ որ գործարանատիրոջ քով վաճառական մը, յանձնակատարէն նուազ վարկ ունենայ, որ առնէն վաճառականը յանձնակատարին վարկէն կ'օգտուի, գործառնութիւնները անոր անունով կատարելով։

Յանձնակատարներուն այսպէս գործառնութիւնները իրենց անունով կատարելու սովորութիւնը գրեթէ օրէնքի կարգ անցած է, այնպէս որ ցորչափ գործառնութիւնը յանձնարարին անունով կատարելու որոշ պայման չկայ, անիկա յանձնակատարին անունով կատարելի կ'ենթադրուի։

Ամէն յանձնակատար պարտաւոր է. 1. Յանձնարարին իրեն կատարել յանձնարարած գործառնութիւնը անոր հրամաններուն համաձայն տեղնիտեղօք կատարել։ 2. Կատարած գործառնութեան նկատմամբ հաշիւ տալ յանձնարարին։

Ասոր փոխարէն ամէն յանձնարար պարտաւոր է. 1. Որոշուած յանձնակատարողչէքը վճարել յանձնակատարին։ 2. Վճարել նաեւ այդ գործառնութեան առթիւ անոր կատարած ծախսերը, կրած վնասները եւայլն։

Յանձնակատարը պատասխանատու է իր գործած յայտնի թերութեանց և անոնց հետեւանքը ինք կը տուժէ։ Այսպէս, եթէ օրինակի համար, ապրանքները ապահովագրել չէ տուեր և անոնք ճամբան փոթորիկի հանդիպելով ընկղմեր են, անոնց դրամը չի կրնար յանձնարարէն պահանջել. ինք պարտի տուժել, և եթէ նախապէս առած էր, պարտի ետ տալ։

Պատասխանատու չի կրնար բռնուիլ սակայն, եթէ յայտնի թերութիւն մը, անխոհեմութիւն մը չէ գործուած։ Ինչպէս, պայմանաժամով ապրանք է ծախեր մէկու մը, որ պայմանաժամին հասնելէն առաջ անյաջողութիւններ կրելով սնանկացեր է ու չէ կրցեր վճարումը կատարել։ Յանձնակատարը չի կրնար պատասխանատու բռնուիլ, քանի որ սնանկութեան պատճառ եղող անյաջողութիւնները առաջուց նախատեսել կարելի չէր։ Նման պարագաներու մէջ վնասը ամբողջապէս յանձնարարին կը պատկանի։ Եթէ տեսականին մէջ դիւրին է ըսել թէ երբ յանձնակատարը յայտնի թերութիւն մը, անխոհեմութիւն մը գործած է, յառաջ եկած վնասին ինքն է պատասխանատուն, հակառակ պարագային վնասը յանձնարարին կը պատկանի. բայց գործնականին մէջ, շատ անգամ, գրեթէ անկարելի կ'ըլլայ պատասխանատուութիւնները ճշդել, որոշել, ինչ որ դուռ կը բանայ տարիներով դատավարութեան։

Ասոր տեղի չձգելու համար, յանձնարարներն երբեմն յանձնակատարին հետ կը համաձայնին թէ ինչ որ ալ ըլլայ վնասին պատճառը (յանձնակատարին թերութիւնը կամ ոչ) իրենք զերծ մնան ամէն պատասխանատուութենէ և միշտ յանձնակատարը տուժէ վնասը։ Ասանկ ընդհանուր պատասխանատուութիւն մը ստանձնող յանձնակատարը, վստահելի յանձնակատար (commissionnaire ducroire*) կը կոչուի, և իբր փոխարինութիւն իր աւելի մեծ պատասխանատուութեան՝ կը ստանայ ընդհանրապէս սովորական յանձնակատարներուն առած յանձնակատարողչէքին կրկինը։

Տեսանք որ յանձնակատարները կրնան կամ իրենց անունով և կամ յանձնարարին անունով գործել։ Իրենց անունով կամ յանձնարարին անունով գործած ըլլալնուն համեմատ, դիրքերնին կը փոխուի, պատասխանատուութիւննին կը տարբերի։

Եթէ յանձնարարին անունով կատարեր են գործառնութիւնը, այն ատեն իրենք կը նկատուին իբր պարզ փոխանորդ(*) (վէքիլ, mandataire) որ թէեւ անձնապէս պատասխանատու յանձնարարին հանդէպ, բայց անձնական ո՛չ մէկ պատասխանատուութեամբ կապուած է անոնց հանդէպ որոնց հետ գործեց յանձնարարին անունով և հաշուոյն։ Ինչպէս պարզ փոխանորդութեան մէջ, այստեղ ալ կը նկատուի որ յանձնարարը ուղղակի ինք կատարած ըլլայ գործառնութիւնը, հետեւաբար և ուղղակի ինք առնելիքաւոր կամ տալիքաւոր եղած ըլլայ։

Այսպէս, եթէ յանձնակատարը յանձնարարին անունով գործարանատէրէն ապրանք գներ է և դրամը չէ վճարուեր, գործարանատէրը չի կրնար դրամը յանձնակատարէն պահանջել, այլ միայն յանձնարարէն։ Եւ եթէ յանձնարարին կողմէ գործարանատիրոջ ղրկուելու համար յանձնակատարին յանձնուած դրամը այս վերջինը գրպանը դներ է, յանձնարարը չի կրնար ազատիլ գործարանատիրոջ երկրորդ անգամ վճարելէ, ըսելով թէ ինք յանձնակատարին վճարած էր։ Ասիկա [illegible] իրենց մէջ կարգադրուելիք խնդիր մըն է, որ գործարանատիրոջ գիտնալիք բանը չէ։

Եթէ յանձնակատարը իր իսկ անունով կատարած է գործառնութիւնը, այն ատեն ինքն է միակ պատասխանատու անոնց հանդէպ որոնց հետ գործած է։ Անոնց նկատմամբ միակ առնելիքաւորը կամ տալիքաւորը ինքն է։ Հետեւապէս, եթէ գնած ապրանքին փոխարէնը չկրնայ ստանալ յանձնարարէն, ինք կը ստիպուի վճարել դրամնին։

Մեր բոլոր այս բացատրութիւններէն կ'երեւի, որ յանձնակատարներուն (մանաւանդ գործառնութիւնները իրենց անունով կատարողներուն) դիրքը խիստ փափուկ է և թէ անոնք պէտք ունին մասնաւոր պաշտպանութեան։ Ինչո՞վ պիտի ապահովուին անոնց ի հաշիւ յանձնարարներուն՝ կատարած գնումներուն համար ըրած վճարումները, ծախսերը են.։

Օրէնքը երկու գլխաւոր պարագաներու ի նախատեսութիւն, երկու մասնաւոր ապահովութիւններ հաստատած է։ Ա. Մենաշնորհ (իմթիազ, privilège) մը յանձնարարին պատկանող և յանձնակատարին տրամադրութեան տակ գտնուող բոլոր ապրանքներուն վրայ։ Ապրանքները յանձնակատարին տրամադրութեան տակ գտնուած կը նկատուին երբ անոնք ճամբայ ելած են անոր մաղազան երթալու համար (expédiées), կամ անոր մաղազան կը գտնուին ծախուելու համար (consignées), կամ պահուելու համար (deposées)։ Արդ, առանց այս մասնաւոր մենաշնորհին, եթէ սոյն պարագաներէն միոյն մէջ յանձնարարը յանձնակատարին պարտք ունենալով սնանկանար, յանձնակատարը իբր պարզ առնելիքաւոր պիտի նկատուէր և պիտի ստիպուէր իր անունով ճամբայ ելած (expédiées) ապրանքները, կամ ծախուելու (consignées), կամ պահուելու (déposées) համար իր մաղազան գտնուած ապրանքները(**) սնանկութեան սէնտիքներուն յանձնելով, միւս պարզ առնելիքաւորներուն պէս, առնելիքին համեմատական հարիւրին սահմանաւ միայն գոհանալ(*)։ Մինչդեռ, հիմա, շնորհիւ այդ ապրանքներուն վրայ ունեցած մենաշնորհին, զանոնք չի յանձներ սնանկութեան սէնտիքներուն, այլ ծախելով կը ստանայ իր բոլոր իրաւունքները, վճարում, ծախք, յանձնակատարողչէք եւայլն։ Բոլոր իրաւունքները ստանալէն վերջ, աւելցածը կը յանձնէ սէնտիքներուն։

Բ. Ետ պահանջելու իրաւունք (droit de revendication) որով երբ յանձնակատարը ապրանքները յանձնարարին հասցնելէն ճամբայ հանէ և յանձնարարը զանոնք ստանալէ առաջ սնանկանայ, յանձնակատարը իրաւունք ունի այդ ապրանքները ետ դարձնելու և զանոնք ծախելով իր իրաւունքներն ստանալու։

ԱՐՄԷՆԱԿ ԻՆՃԷԵԱՆ
(Փաստաբան)

(*) Ducroire բառը կուգայ իտալերէն del credere բայէն, որ կը նշանակէ մէկու մը վրայ վստահութիւն ունենալ։

(*) Տե՛ս Արեւելք թիւ 6352։

(**) Ընդհանրապէս յանձնակատարները բաւական ընդարձակ տեղեր չեն ունենար իրենց ի պահ տրուած կամ ծախելու համար ղրկուած ապրանքները զետեղելու։ Այս նպատակաւ, Օսմանեան կառավարութիւնը մաքսատան մթերանոցներ (կէօմրիւկ ամպարլարը) յատկացուցած է, ուր ամէն ոք ազատ է իր ապրանքները consigner ընելու։

(*) Պատճառը պիտի բացատրենք սնանկութեան օրէնքները ուսումնասիրած ատեննիս։

ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Տ. Մուշեղ Ծ. Վ. եպիսկոպոսական աստիճանին հասնելէն անմիջապէս ետքը, առաջին յօդուածով մը զինք ձեռնադրող Տ. Սահակ Կաթողիկոսին՝ քահանայից վերամուսնութեան մասին Ընդհանրական Կաթողիկոսին ուղղած բացասական գրութեան մէջ յայտնած տեսութիւնը հերքեց Բիւզանդիոնին մէջ, ուսուցանելով Բէչեան էֆ.ին սա ժողովրդական առածին գեղեցիկ իմաստը թէ «շատ մի՛ սիրեր ատել կայ, շատ մի՛ ատեր սիրել կայ»։

Այժմ ալ Մասիս շաբաթաթերթին մէջ (1907 թիւ 6-7) «Բարեկրթութեան վէճը» յօդուածով տիեզերական կանոնաւորութեան մասին կը խօսի, առանց իր պաշտօնի շրջանակին մէջ կարգապահութեան (տիսիփլին) և փափկանկատութեան օրէնքները յարգելու։ Տ. Մուշեղ սաստիկ զայրացած է եկեղեցական բարեկրթութեան անհամակիր անձերու դէմ որոնք «աշնան տերեւներու նման յանկարծ դուրս կ'ելլեն» եղեր, բայց ինք ալ իր յախուռն յօդուածին մէջ չըսեր թէ կրօն և եկեղեցի ըսելով ինչ կը հասկնայ և ինչ բարեկրթութիւն կը պահանջէ։ Տ. Մուշեղ Քոլոմպոսեան գիւտ մը կ'ընէ բնութեան յարափոփոխ ըլլալը մատնանշելով։ Արդեօք ատո՞վ կ'ուզէ արդարացնել իր կրօնական ընթացքին ալ փոփոխականութիւնը։ Բնութեան օրէնքներուն մասին ամէն ոք իրաւունք ունի խօսելու, բացի կուսակրօնները։

Հինցած ճշմարտութիւն մըն է արդէն այն միտքը թէ այսօրուան քրիստոնէական Եկեղեցին իր բազմապիսի դաւանական ճիւղաւորումներով առաջին երեք դարերու քրիստոնէական Եկեղեցիէն կը տարբերի իր վարչական, ծիսական, ժամերգական և այլ կազմակերպութեամբ։ Ասոր համար Լայպնիցին և Պաւլին դիմելու պէտք չկայ։ Բաւական է համեմատել միայն Աւետարաններու և Առաքելոց Թուղթերու մէջ նկարագրուած քրիստոնէական համայնքներուն կեանքն ու կազմակերպութիւնը արդի Եկեղեցիներուն հետ։ Տ. Մուշեղ եպիսկ. կը յայտարարէ թէ «հաւատքը հաշիւ չի պահանջեր, զգացում մըն է ան և ո՛ւր որ հաշիւը կը մտնէ՝ հոն զգացումը կը մեռնի»։ Շա՛տ աղէկ, սրբազան յօդուածագիր, միւս կողմէն ալ սակայն կը պնդէք թէ «աստուածային կամ յայտնեալ ճշմարտութիւնը անփոփոխելի է»։ Հակասութիւն մը չէ՞ ասիկա։ Եթէ յայտնեալ ճշմարտութեան հաւատքին մէջ ալ հաշիւ մտնէ, ինչպէս շատեր ձեզմէ առաջ և ձեր օրով կը մտցնեն, այն ատեն այդ «հաւատքը կամ զգացումը» ալ պիտի մեռնի, այնպէս չէ՞։ Աւելի լաւ չէ՞ որ այսպիսի ընդհանուր միտքերու վրայ հիմնուած ճապաղ յօդուածներ գրելու տեղ, Կիլիկիոյ առաջնորդ եպիսկոպոսները իրենց թեմին բազմապիսի եկեղեցական ու դպրոցական խնդիրներով զբաղին և «բարեկրթութեան» գաղափարով ձրի համբաւ վաստկելու ունայնամիտ փորձերէն հրաժարին։

«Աշխարհիս խորհուրդները» մեծադիր վերնագրին տակ Բրոֆ. Յ. Ճէճիզեան կը նկարագրէ Տըլարօյի մէկ գեղեցիկ պատկերը, յիշելով միմիայն հին-յունական երկու փիլիսոփաներ Դեմոկրիտ(ոս) և Եպիկուր(ոս)։ Հերակլիտ(ոս)։ Անշուշտ յարգելի բրոֆեսորը Եւկլիդէս կ'ուզէ ըսել (մեծ չափագէտը), և Նեւտոն ու Լափլաս յիշելէն ետքը չտեսնել մեր խեղճ երկրագունդէն անհաշուելիօրէն հեռաւոր՝ երկնային մարմիններուն կը սլանայ լոյսի ճառագայթներէ աւելի արագ։ Միտքի այս կորովի թռիչքով չգոհանալով, Բրոֆ. Ճէճիզեան իր յօդուածը կը վերջացնէ Ականիսի և Օքէնի ճառով մը, երբ Լօրենց Օքէն խօսքով կը կշտացնէ իր բարեկամը չոր գիտնականին յիշատակելով անոր։

Պէրպէրեան էֆ. «Իմաստասիրական դէմքեր» վերնագրով յօդուածներու շարքի մը ձեռնարկած է։ Ամէնէն առաջ Սոկրատի մասին խօսիլ կ'ուզէ, առանց իր այս յօդուածին մէջ անոր դրութեան մասին բառ մը իսկ յիշելու։ Այս յօդուածը ներածութիւն մըն է դեռ և ընդհանուր ակնարկ մը նախասոկրատեան յունական փիլիսոփայութեան, քաղուած Ցելլերէ և Ժանէի փիլիսոփայութեան Պատմութիւններէն։ Այս յառաջաբանին մէջ Պէրպէրեան էֆ. յունական փիլիսոփայական դպրոցներուն իրարմէ ունեցած տարբերութիւնները յըստակ կերպով չորոշեր, այնպէս որ իր յօդուածը կարդացողը այդ դրութեանց ծագման պատճառականութիւնը չի կրնար ըմբռնել։

Շահեկան է նաեւ «Արեւելագէտներ և Թուրք լեզուն» յօդուածը, որ Լեւոնդ Հերըլեն թարգմանուած է։ Յօդուածին բուն հեղինակն է Թուրք անուանի գրագէտ Ահմէտ Հիքմէթ պէյ։ Յարգելի գրագէտին յիշած արեւելագէտը(·) Պ. Վ. Պէրառ իբր գիտնական լեզուաբան հռչակ մը չունի։ Օսմանեան լեզուին գիտութիւնը այժմ բաւական տարածուած է։ Հունգարացի գիտնական Քունոս, ռուս գիտնական Ռատլօֆ, գերման գիտնական Եաքօպ բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ հրատարակած են Թուրանեան և մասնաւորապէս օսմանեան լեզուի ու գրականութեան մասին։ Եւրոպական մայրաքաղաքներու և այլ բոլոր մեծ համալսարաններուն մէջ այսօր օսմաներէն լեզուն կ'ուսուցուի մեծ եռանդով։ Այս պատճառաւ պէտք չէ «Արեւելագէտներ և Թուրք լեզուն» վերնագրին տակ միայն Մ. Պէրառի պէս անծանօթ և պատահական յօդուածագրի մը մասին խօսիլ։

Մանզումէ (թիւ 1698) գործնական առաջարկ մը կ'ընէ Ծննդեան և Նոր Տարուան այցելութիւնները քարդերով շնորհաւորելու համար։ Յարութիւն էֆ. Մկրտիչեան հիւթեղ յօդուած մը հրատարակած է հայազգի այժմեան առեւտրականներու մասին (Մանզումէ 1699), որոնցմէ մասնաւորաբար կը յիշէ Հերիքեան հօճան, ապա Սրկիսեան, Կարապետեան և Կուրտիկեան էֆէնտիներու գործերը և ապա Թուրք յայտնի գրագէտ Րեշատ պէյի օսմաներէնի տաղաչափութեան մասին յայտնած տեսութիւնը և անոր հետզհետէ արաբերէն և պարսկերէն ազդեցութենէն հեռանալը։ Թուրք լեզուի յառաջդիմութեան և տաղաչափութեան մեծ ծառայութիւններ մատուցած են Մուալլիմ Նաճի, Րէճայ պէյ, Փէրթէվ փաշա։

Տքթ. Յ. Տէր-Ստեփանեան, բժշկական տարւոյ վրայ ընդհանուր տեսութիւն մը գրած է, քաղելով անգլիական Լանսէթ Շաբաթաթերթէն (Մանզ. 1703)։ Այս ուսումնասիրութեան անգլիացի հեղինակը կը պնդէ որ 1906 տարուան մէջ ամէնէն աւելի տարածուած հիւանդութիւններն եղած են թոքախտ, թիֆօ, քնախտ, դեղին տենդ, ժանտախտ, փայծաղի և աղեաց հիւանդութիւններ եւայլն։ Ագնաւուրեան էֆ. իրաւամբ (Թ. 1706) կը դատապարտէ մեր՝ Օսմանեան Գրականութեան մօտէն ծանօթ չըլլալը և կը յիշէ Մէհմէտ Էմին պէյի քանի մը ոտանաւորները, որոնք իրենց մաքուր առոգանութեամբ ամէն գովեստի արժանի են և պարսկերէն ու արաբերէն բառերով խճողեալ շարք մը նման ոտանաւորներէն անհուն առաւելութիւն ունին ամէնքին մատչելի ըլլալու տեսակէտով։ Մէհմէտ Էմին պէյ ռահոն ոճ մը և վառ երեւակայութիւն ունի և անշուշտ մեծ ծառայութիւն պիտի մատուցանէ Թուրք լեզուին, օտարամուտ բառերէ և ոճերէ մաքրելով զայն։

Քահանայից վերամուսնութեան խնդիրը սաղարկելի դառնալու չափ վիճաբանութեան նիւթ ընծայեց։ Հազար անգամ բռնուածները նորէն կրկնուեցան և նոյն իսկ խնդրէն չելլելով Հասարէքմով և Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տէր-Սարգսեան Ակնցի Պօղոսին գործակից ըլլալուն կամ չըլլալուն շուրջը վիճաբանեցան, բայց մինչեւ այսօր ալ քահանայից վիճակը անփոփոխ մնաց։ Այլի քահանաներու դասը պաշտպանելու համար Հօրոյ և Տ. Մուշեղ եպիսկ. դարձեալ պատմեր ստացան ո՛չ թէ այլի քահանաներէն, այլ կուսակրօններէն, որոնց սրտերուն մէջ սիրոյ խայծը մարած չէ անշուշտ։

Տքթ. Չիլինկիրեան (Թ. 1710) «Աղջիկներուն առողջապահութիւնը» վերնագիրը կրող յօդուածի մը մէջ յաճախ յուզուած խնդիր մը կը շօշափէ և կը պահանջէ որ մեր դպրոցներուն մէջ մարմնամարզ ներմուծենք։ Գեղեցիկ միտք առողջապահական տեսակէտով, որ դժբախտաբար մեր ազգէ թաղականներու շնորհիւ շուտով իրագործուելիք չունի։

ԳՐԱՍԷՐ

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍԻՆԸ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԲԵՒԵՌԻ ՄԷՋ

Օրիորդ Ֆլօրանս Նըլէյկապաւ նշանաւոր գեղեցկութեան տէր աղջիկ մըն էր բովանդակ Ֆիլատելֆիայի մէջ. շատ լաւ ձի կը հեծնէր ու որսորդութեան մէջ անմման էր. բայց իր հոգին ա՛լ աւելի բարձր նպատակներու կ'անձկար, նոր արկածախնդրութեանց, նորանոր զգայնութեանց։ Անցեալ տարի Դասքէր անուն հարուստ երիտասարդ մը իր ձեռքը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (52)

[illegible]

ԳԵՂԱՆԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻԻ ՄԸ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

Ը.

ՌՈՒԱԽՕՄՈՆԹԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

Կոմսը գոցած էր աչքերը, թերեւս իր բովանդակ մտածումը կեդրոնացնելու համար ցնորքի մը վրայ զոր մտքին մէջ առաջ բերած էին Սիպուլոյի խօսքերը։ Ինք ալ երկար տարիներէ ի վեր այդ կողմերն ապրած ըլլալով, հայր Լամինէի ողբալի պատմութիւնը գիտէր։ Կոմսը ինքն ալ յաճախ հանդիպած էր այդ ծերուկին, երկարատեւ և խաղաղունչ ձմրան օրերու մէջ։ Խեղճ մարդը, ցնցոտիներ հագած, գիւղէ գիւղ կը թափառէր, անդրանիկ կամ կրտսեր զաւկին դիմելով։ Բայց այդ կարգի փորձանքներ համեստ դասակարգի մարդոց գլխուն միայն կը հասնին։ Երբեք այդպիսի բան մը չպիտի պատահէր կոմսին, որ միշտ տէրը պիտի մնար Ռուախօմոնթի, նոյն իսկ անոր բաժանումէն յետոյ։ Այսու հանդերձ, ազդարարութիւն մը կրնար համարուիլ Սիպուլոյի խօսքը։

Կոմսը նորէն բացաւ իր աչքերը և վրդովալից նայուածք մը ձգեց իր աղքատիկ ազգականներուն վրայ։

—Իրա՞ւ է որ Հանրիօ ձեզ յանկարծակիի բերած է անտառին մէջ, ծեծ մը քաշելու համար։

—Ինք այնպէս կ'ըսէ։ Մենք տեղեկութիւն չունինք այդ բանէն։ Չենք կարծեր որ այդպիսի դէպք մը պատահած ըլլայ։

—Ի՞նչ բանի կ'ուզէր ակնարկել, երբ ձեզի կը սպառնար այդ յարձակման խորհրդաւոր պատճառը յայտնելու։

—Այդ տղան խենթին մէկն է, և ըսածը չի գիտեր։ Ուրեմն ինչպէս պարզենք այդ պարագան, քանի որ ինք իսկ չի կրնար պէտք եղած բացատրութիւնները տալ...

Կոմսը ծռեց գլուխը։

—Այո՛, Սիպուլօ յաճախ արտառոց ձեւեր ունի, բայց խենթ չէ...

Այդ միջոցին ուժգին սուլիչ մը գրաւեց ամենուն ուշադրութիւնը։ Այդ սուլիչը երկնքէն կուգար կարծես։ Գլուխնին վեր առին։

Կաղամախիի մը գլխուն կատարին վրայ, որ հազիւ կրնար տանիլ իր թեթեւ մարմնոյն ծանրութեան տակ, Սիպուլօ կը ճօճէր։

Ուշադրութիւն գրաւելու համար էր որ սուլած էր Սիպուլօ։

Սկսաւ ձեռքը շարժել թէրասին ուղղութեամբ։

Իր սուր ձայնը, լիաթոք արտաբերուած, մինչեւ կոմսին ականջը հասաւ, և վրդովում պատճառեց Նաթալիի ու իր զաւակներուն։

Անկարելի էր որ կոմսին վերջին խօսքերը, տխրութեան ու խոնջէնքի մեղմ շեշտով մը արտասանուած, թէրասին միւս կողմը լսուէին։

Արդ, այն կաղամախին, որուն վրայ Սիպուլօ կը տատանէր խոշոր թռչունի մը պէս, յիսուն մէթր հեռուն կը գտնուէր, Բօմպոթէի եզերքը։

Սիպուլօ կ'աղաղակէր.

—Պարոն կոմս, շնորհակալ եմ որ դուք կը պաշտպանէք անոնց դէմ... Ո՛չ, յիմար մը չեմ բնաւ։

Սիպուլօ վար նետեց ինքզինքը և ա՛լ եւս հետքը չտեսնուեցաւ։

Նաթալի շուտով չէր յուզուէր։ Բայց եթէ կոմսը լաւ դիտէր իր քոյրը, պիտի տեսնէր անոր վրդովումը։

—Ի՜նչ կրակին երթալիք տղայ է այդ անիծեալ Սիպուլօն, մրմնջեց այրին։

Բայց ընդհուպ հանդարտեցաւ և իր դէմքը մեղմ ու զուարթ արտայայտութիւն մը ստացաւ։

Եւ երբ թէ անսովոր բան մը պատահած չըլլար քանի մը վայրկեանէ ի վեր, Նաթալի յարեց.

— Եղբա՛յր, որոշումդ հաղորդեցիր մեզի։ Անշուշտ երկար ատենէ ի վեր խորհած ըլլալու ես այն առաւելութիւններուն վրայ, զորս քեզի կ'ընծայէ այդ բաժանումը... Սակայն Սիւզանի վրայ ալ խորհա՞ծ ես միթէ... Սիւզան կեանքի ընկերուհիդ եղած է, և ի՛նչ որ ալ ըլլան իր յանցանքները, որոնց մենք միայն տեղեակ ենք, չես կրնար մոռնալ զանի... և վստահ եմ թէ չես մոռցած...

Կոմսը ճակատին տարաւ ձեռքը։

—Սիւզան պիտի չարունակէ ինծի պէս ապրիլ, և եթէ ինծէ առաջ մեռնի, ինչ որ անհաւանական է բոլորովին, օրինական կարգադրութիւններ պիտի կատարեմ, որպէս զի բարեկեցիկ վիճակ մը ունենայ, զերծ նիւթական ամէն հոգերէ...

—Լա՛ւ պիտի ընես, եղբա՛յր, որովհետեւ աղքատ աղջիկ մըն էր Սիւզան, երբ ամուսնացար անոր հետ...

—Այո՛, ամուսնական բաժանման դրութեամբ և Ֆիլիպ կոմսին կտակագրին ուժով դրուած էր այդ պայմանը... Ձեր կանխատեսեր որ, օրին մէկը, պէտք պիտի ունենայի դիմելու այդ ամուսնական պայմանագրութեան...

—Որոշումներդ հաղորդա՞ծ ես Սիւզանի։

—Ոչ տակաւին։

—Ի՞նչ բանի կը սպասես՝ հաղորդելու համար, յարեց Նաթալի երկիւղով։

—Իմ վերջնական որոշմանս...

—Չես կրնար այսուհետեւ յետաձգել։ Սիւզան անտարակոյս առարկութիւններ պիտի ընէ. թերեւս փորձէ քու որոշումդ ետ առնել տալ։ Եղբա՛յր, քու կողմէդ մեզի եղած թանկագին նուէրը այն ատեն միայն պիտի ընդունուի զաւակներէս, երբ Սիւզան հաւանի։

Հիւանդոտ կոմսին աչքերուն մէջ ատելութեան շող մը փայլեցաւ։

—Իրաւունք չունի հակառակելու, և չպիտի հակառակի ալ։

Շրջազգեստի շրշիւն մը և մեղմ ոտնաձայններ լսուեցան, մինչ Սիւզան վերի թէրասին աստիճաններէն վար կ'իջնէր։

Քիչ յետոյ երեւան եկաւ կոմսուհին։

—Ձեր ամէնէն առջեւ իմ բացարձակ կամքս պիտի յայտնեմ, ըսաւ կոմսը։

Ի տես այդ ծանրախոհ դէմքերուն, որոնք կը խուսափէին իր ակնարկներէն, Սիւզան կռահեց որ բան մը կը նիւթուէր իր դէմ։ Բայց բան մը չտեսնել ձեւացուց։ Դէպ ի այն սանդուխը ուղղուեցաւ, որ Բօմպոթէի ափունքը կ'առաջնորդէր։ Կոմսին մէկ քովին վրայ, կանգ առաւ Սիւզան։

—Սիւզան, քենէ պիտի խնդրէի որ... հաճեցէք պահ մը կանգ առնել։

Յամրաբար քանի մը քայլ յառաջացաւ դէպ ի խումբին կողմը, և ոտքի վրայ կեցաւ իր ամուսնոյն առջեւ։

Կարծես թէ կոմսը կը վարանէր, գիտակցութիւնն ունենալով այն սոսկալի անարդարութեան զոր պիտի գործէր։ Բայց ատելութիւնը ամէն բանէ աւելի զօրաւոր էր այդ մարդուն վիրաւոր սրտին մէջ, ուր տարիներէ ի վեր մթերուած էր ատելութիւնը, նախանձով ու դժբախտութեամբ սնուցուած։ Եւ այդ ատելութիւնը վառ պահուած էր այրին կողմէ, հանճարեղ խորամանկութեամբ։

Այդ լռութեան հանդէպ, Սիւզան խայթուելով ըսաւ.

—Բարեկամս, կարծեցի թէ ինծի հետ խօսիլ կ'ուզէք։

Նախ երկչոտ շեշտով մը խօսք բացաւ, բայց հետզհետէ համարձակութիւն առաւ։ Կոմսը բացատրեց թէ ի՛նչ պատճառներով որոշած էր Ռուախօմոնթը բաժնել Միշէլի ու Լօրանի միջեւ։ Անոնք շատ տկար կը զգային իրենց ուսերը, այդ պատասխանատուութեան բեռը ստանձնելու համար։ Մնաց որ, երկու եղբայրներու նուաստացեալ կացութիւնն ալ բարւոքել ուզած էր։

Կոմսը երկարօրէն խօսեցաւ։ Վերջը մօտենալու պէտք կը զգար։ Բուն խնդրին մէջ նետուելու համար, Սիւզանի առարկութեանց կը սպասէր։ Երբեմն լուռ կը մնար՝ դիմացիններու խօսքին սպասելով... Բայց ոչ ոք պատասխան կուտար...

(Շարունակելի)

խնդրեց. օրիորդ Ֆլօրանս իր հաւանութիւնը պայմանաւորեց սապէս. — «Այո՛ կ'ըսեմ, եթէ խոստանաք ինծի հետ հարսանեկան ուղեւորութիւն մը կատարել այնպիսի տեղ մը ուր ո՛չ մէկ կին գացած է ճամբորդել»։ Բաղդաւոր երիտասարդը խոստացաւ տանիլ զանի ուր որ ուզէ. հարսնիքը տեղի ունեցաւ, և կարգը եկաւ հարսանեկան ճամբորդութեան տեղին որոշման։ Նոր հարսը ծիծաղելով կը մերժէր Պ. Դասքէրի ամէն առաջարկները, ըսելով թէ Եւրոպա լեցուն է ճամբորդներով, Քալիֆօռնիա ամէն ոք կրնայ ճամբորդել։ Պ. Դասքէր զարմացաւ և սոսկաց երբ նոր հարսը կտրուկ կերպով յայտարարեց իրեն թէ բացարձակապէս որոշած էր ճամբորդութիւն մը ընել դէպ ի Հիւսիսային Բեւեռ։ Այս որոշման դէմ նոր փեսին յարուցած ամէն առարկութիւններն ապարդիւն մնացին. հարսը անյողդողդ կը մնար իր որոշման վրայ, և կը պահանջէր որ փեսան իր խոստման համեմատ ճամբորդութիւն մը ընէ այնպիսի տեղ մը, ուր ոչ ոք ճամբորդած ըլլար մինչև այն ատեն։ Փեսան վերջապէս տեղի տալով, ստիպուեցաւ ճամբորդութեան պատրաստութիւնները տեսնել և հարսնիքէն հետեւեալ օրուան իրիկունը նորապսակ զոյգը ճամբայ ելլաւ դէպ ի յաւիտենական սառնարանները, իրենց բարեկամաց ողջերթները և զարմացկոտ դիտողութիւնները լսելէ ետքը։ Պ. Դասքէր նախընտրութիւն ունեցաւ իր հետ առնելու փորձառու առաջնորդ մը որ քանի մը անգամ ճամբորդած էր Լապրատոր և ընկերացած էր դժբախտ Հուդսոնի կողմէ կատարուած բեւեռային արշաւանքին։ Մինչև Պիսքոլասինկ, Ճէյմս Պէի հիւսիսակողմը, երկաթուղիով գացին. անկէ անդին շարունակեցին իրենց ճամբան Մեստասինի գետին վրայէն մինչև Մուզ Ֆաքթորի որ կը գտնուի Հուտսըն Պէի հարաւային ծայրը։ Ապա դէպ ի հիւսիս ուղղուեցան։ Ընտանիքին հասած վերջին նամակը Հուայթ Հէյլ Բօինդէն գրուած էր, և ասոր յաջորդած էր երկարատեւ լռութիւն մը. շաբաթները իրարու յաջորդեցին և բնաւ լուր չառնուեցաւ նորապսակ ճամբորդներուն ո՛ւր գտնուելու մասին։ Ֆիլատելֆիոյ մէջ արդէն կը պատրաստուէին չարագուշակ լուրերու ժամանումին։

Վերջապէս երեք ամիսէ ետք, հետեւեալ լակոնական լուրը հասաւ. «Հուտսըն Պէյէ մեկնելով, կնոջս հետ Հիւսիսային Լապրատոր անցանք»։ Լուրը կուգար Քէյփ Րէյսէն, որ Նիւ Ֆաունտլէնտի արեւելեան մասն է։ Դէպ ի հիւսիս քիչ մը յառաջանալէ ետք, իրենց պաշարը մօտ էր սպառելու և սառուցեալ անհունին անապատին մէջ անօսւաղ մնալու արհաւիրքը պատեց երկու նորապսակները։ Պ. Դասքէր կը պատմէ իր ճամբորդութեան զանազան պարագաները, ուրկէ կ'երեւի թէ ուղեւորները որչա՛փ դժուարութեանց յաղթել ստիպուած են։ «Ձիւնը կը տեղար թանձր պատառներով — այսպէս կը պատմէ երիտասարդ փեսան, — և մենք օթեւանած էինք բնիկներու բնակավայրի մը մէջ։ Կէս գիշերուն, հրացանի հարուածներ և կատաղի շուներու հաչիւններէ կ'արթննայինք։ Երբ վեր կը ցատքէինք մեր պառկած տեղէն, բնիկներէն մէկը կ'ըսէր մեզի թէ վախնալու տեղի չկայ. անօթի գայլի մը յարձակումը ետ կը մղէին դուրսը։ Մէկ քանի օր ետքը, մեր առաջնորդին պատած դիմագիծերը ուշադրութիւնս գրաւեցին։ Հասկցուեցաւ թէ բնիկները մեր մնացած պաշարին երկու երրորդ մասը առեր տարեր էին. բան մը որուն կարելի չէր դիմադրել, զի յիսուն հոգի էին...։ Ես իմ կնոջս համար կը վախնայի... Կիրակի առտու մը ձիւնի սոսկալի մրրիկ մը պաշարեց մեզ. Եղլէն, մեր առաջնորդը, շատ վախցաւ։ Ձմեռն սկսած էր սպասուածէն շատ առաջ։ Մեր ուտելիքները սպառնական երեւոյթով մը սպառած էին, և ձեռքերնիս մնացած քիչ մը մսի պահածոն ալ շուները յափշտակեցին...։ Մեր միակ յոյսն էր ժամ առաջ Տօմինօ հասնիլ։ Առտու մըն ալ ուտելիքնիս սպառեցաւ ամբողջ։ Հարցուցի Եղլէն՝ մեր առաջնորդին՝ թէ կարելի չէ՞ր վայրի կենդանի մը ձեռք ձգել։ Վշտակցութեամբ երեսս ի վեր նայեցաւ։

«Շան միս պիտի ուտենք», ըսաւ։

Այս գաղափարը որչափ գանելիք ալ ըլլար, բայց որովհետեւ անօթութիւննիս չափազանց էր, մտաբերեցի յանկարծ թէ մեր ունեցած վեց շուները որչա՛փ ատեն պիտի կրնային մնացածնել մեզ։ Եղլէն այդ շուներէն մէկը մորթեց և պատրաստեցաւ անոր միսը խորովելու։ Մեզի լաւ նայէին այս ճաշը, այսինքն Լապրատորի սառերուն մէջ շան միսի խորտիկը իրօք թանկագին բան մըն էր...։

Յաջորդ օրերու մեր զրկումներն ալ սոսկալի եղան։ Մեր ունեցած ամէն ինչ ձեռքէ հանած էինք, և լոկ մեր կեանքը ազատել կը ջանայինք։ Ցրտութիւնը արդէն պիտի զգետնէր մեզ, երբ հազիւ յաջողեցանք կայան մը հասնիլ։ Ուրախութենէ խելքերնիս պիտի կորսնցնէինք այդ փայտէ փոքրիկ խրճիթին մէջ տեսնելով ինքզինքնիս, որ աշխարհի առաջնակարգ և պերճօրէն կահաւորուած մէկ օթելէն աւելի լաւ երեւցաւ մեզի։

Այս երկու նորապսակները վերջապէս բարեբախտութիւնն ունեցան Ծնունդի տօնը Ֆիլատելֆիոյ մէջ անցընելու։

ԱՌԱՋԻՆ ՍԷՐ
Գրեց՝ ՓԱՅԼԱԿ
Հոգեբանական այս գեղեցիկ վէպին ընթերցումը կը յանձնարարենք իբր գրական շատ հաճելի ժամանց մը, որ միեւնոյն ատեն իր բանաստեղծական ոճին ու բարոյալից պարունակութեանը շնորհիւ, մեծ հետաքրքրութեամբ կրնայ կարդացուիլ, ընտանեկան շրջանակներու մէջ առհասարակ։
Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով
Գին 4 ղրուշ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Թանի հետեւեալը կը գրէ «Բինկօթընի միջադէպէն ետքը» խորագրով.

Ճամայքայի աղէտը, ըստ ինքեան ցաւալի, պիտի ունենայ զաւեշտական հանգրուան մը, և որ ինքն ալ քիչ մնաց քաղաքական հետեւանքներ ունենար. կ'ուզենք խօսիլ այն միջադէպին վրայ, որուն պարագաները օրը օրին հաղորդեցինք և որ տեղի ունեցաւ բրիտանական կառավարիչ Սըր Ա. Սուեթէնհէմի և ամերիկեան ծովակալ Տէվիսի միջեւ։ Անօգուտ չենք համարիր այսօր բարոյական մը հանել այդ միջադէպէն։ Իրողութիւնները յայտնի են։ Երբ աղէտին առաջին լուրերը հասան, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը նաւաբաժին մը ղրկեց Ճամայքա՝ հրաման տալով անոր կղզիին իշխանութեանց տրամադրութեանը տակ դնուելու և օգնութեանց կազմակերպութեանը աջակցելու։ Մարտանաւերը՝ խելօք ժամանեցին։ Եւ այդ վայրկեանին իսկ սկսաւ դժուարութիւնը։ Կառավարիչը պահանջած էր որ ողջոյնի համար կանոնական թնդանօթները չարձակուին՝ յուզում չպատճառելու բնակիչներուն, որոնք արդէն ահուդողի մէջ էին երկրաշարժին հետեւանքով։ Տէվիս ծովակալը սխալ հասկցաւ իրեն յայտնուած բաղձանքը։ Թնդանօթը գոռաց, ինչ որ տհաճութիւն պատճառեց Սըր Ա. Սուեթէնհէմի։ Ծովակալը, առանց սպասելու, նաւաստիներ ցամաք հանեց, որոնք Մ. Նահանգաց հիւպատոսարանը գացին։ Ճամբան ամերիկեան նաւաստիները ձերբակալեցին գոհարավաճառի խանութ մը կողոպտող գողեր։ Նոյն իրիկունը կառավարիչը նամակ մը կ'ուղղէր ծովակալին՝ անհաւատալի պարունակութեամբ մը, բայց պէտք է վաւերական նկատել, քանի որ չհերքուեցաւ։ Այդ նամակով կառավարիչը հեգնութեամբ կը խնդրէր ծովակալէն՝ նաւ վերադարձնել իր նաւաստիները։ Ծովակալը, վշտացած, և ամէնէն աւելի զարմացած, փորձեց տեսնել Սըր Ա. Սուեթէնհէմը. չյաջողեցաւ. ուստի որոշեց իր մարտանաւերը Քուպա տանիլ։ Եւ հեռագիրներու տրցակ մը աշխարհի մէջ տարածեցին իրողութեան պատմութիւնը, որ ըստ ինքեան հետեւեալն է. — Տէվիս ծովակալը քիչ մը անճապարանօք գործեց։ Զինեալ նաւաստիներ — դէթ այդ պարագան հաստատուած կ'երեւայ — ցամաք հանեց, առանց նախապէս համաձայնելու Անգլիոյ կառավարութեան հետ։ Անժխտելի պարագայ մըն է որ այդ անճապարանքը անկանոն է. բայց այնքան ալ բնական։ Երեւակայեցէք կացութիւնը. կործանած քաղաք մը, հարիւրաւոր զոհեր, որոնց մէկ քանիին ազատումը յուսալի է. ծայրայեղութիւններ և աւարառութիւններ գործուեցան որոնք միշտ տեղի կ'ունենան այդ կարգի աղէտներու պահուն։ Ամերիկեան ծովակալը գիտէ թէ իր ձեռքին տակ կարգապահութիւնը յարգող զինուորներ ունի, թէ կրնայ կամ օգնել թշուառներու և կամ երաշխաւորել ստացուածքներ։ Աւելի անմիջական միջոցը ձեռք առնելով, իշխանութեանց տեղեկութիւն կը հաղորդէ. բայց, առանց պատասխանին սպասելու, զինուորական շրջուն պահակախումբ մը կը ղրկէ՝ ամերիկեան հիւպատոսարանին պաշտօնագիրները պահպանելու։ Իր կողմէ կառավարիչն ալ, որ իր պաշտօնին բերմամբ համոզուած է թէ ինք իրեն կը բաւէ, ամէնէն աւելի մասնաւոր կ'ընէ գործելու անուղիղ եղանակը և միջազգային սովորութեանց հանդէպ թերացումը։ Կը զայրանայ այդքան փոքր իրողութեան մը համար։ Եւ, անարդարանալի ձեւով մը, կը հրաւիրէ ծովակալը որ դադրեցնէ իր աշխատակցութիւնը։ Այդ պարագան շատ լաւ կը բացատրուի հոգեբանական տեսակէտով, մանաւանդ որ Սըր Ա. Սուեթէնհէմի ոճը ո՛չ կացութեան և ոչ ալ անոր հանգամանքին կը յարմարի։ Երկու կառավարութիւնները շատ շուտով իրենց որոշումը տուին՝ միջադէպին որ և է քաղաքական կարեւորութիւն չտալու համար։ Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պ. Հէլտէյն իր երկրին երախտագիտութիւնը հեռագրեց Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարին։ Մ. Նահանգները պատասխանեցին այդ հաճոյակատարութեան, կրկնելով իրենց առաջարկութիւնները։ Նոյն իսկ հրատարակուեցաւ շնորհակալութեան հեռագիր մը՝ Սըր Ա. Սուեթէնհէմի կողմէ ղրկուած ամերիկեան կառավարութեան։ Այսու հանդերձ անոր նամակը միշտ չհերքուեցաւ, ծանուցանելով հանդերձ թէ քննութիւն մը բացուած է։ Այդ կնճռոտութեանց և հակասութեանց հակառակ, այլ ևս յայտնի է թէ որ և է ամպ գոյութիւն պիտի չունենայ Մեծն Բրիտանիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ։ Լոնտոնի մէջ որոշուած է կառավարիչին դէմ հարկ եղածը ի գործ դնել, եթէ մեղմացուցիչ պարագաներ չի տեսնուին անոնց ընթացքին մէջ։ Ուաշինկթընի մէջ ալ որոշած են պատիժ չպահանջել։ Պարագաներ կան, ուր խըստապահանջութիւնը վայելուչ չէ։ Անհարկու աղէտէ մը անմիջապէս ետքը, կրնան գործուիլ սխալներ, որոնք առաջ կրնան գալ տիրող անձկութենէն և ահ ու դողէն։ Երկու մեծ երկիրներ զիրար կը պատուեն՝ բնաւ կարեւորութիւն չտալով անոր։ Պէտք չէ, սակայն, մոռնալ թէ անշուշտ Սըր Ա. Սուեթէնհէմ այնքան պիտի չզայրանար, եթէ նախապէս պատահած կարգ մը պարագաներ անոր ջիղերը գրգռած չըլլային։ Ոչ-ամերիկեան ամբողջ Անթիլեաններու մէջ բաւական բուռն անվստահութիւն մը կայ Ուաշինկթընի քաղաքականութեան հանդէպ։ Ճամայքայի գալով, 1905ին Նիւ-Եորք-Հէրըլտի մէջ հրատարակուած յօդուածներ, որոնք իրաւունքով կ'ըսէին թէ «Ճամայքա նախամեծար կը համարի ամերիկեան գաղթավայր մը ըլլալ», միանգամայն պատճառ եղած են բրիտանական իշխանութեանց գրգռուելուն։ Արդէն ինքզինքնին քիչ մը մեկուսացած կը նկատեն, այն օրէն ի վեր երբ բրիտանական նաւատորմին վերաբաժանումը Եւրոպա տարաւ երբեմն Անթիլեանները գտնուող մարտանաւերը։ Ասկէ զատ վերջերս Մ. Նահանգաց կառավարութեան ունեցած նախաձեռնութիւնները թէ՛ Պանամայի և թէ Քուպայի մէջ, ծանրացուցին գաղթային պաշտօնեաներու գործերը, որոնք հոն Մեծն Բրիտանիան կը ներկայացնեն։ Մընրոէի վարդապետութիւնը —կ'երեւայ թէ քիչ մը ծայրայեղութեամբ— անմիջական սպառնալիք մը կը նկատեն։ Եւ ամէն անգամ որ զգան թէ այդ սպառնալիքը աւելի ուղղակի կերպով կը յայտնուի, մտասեւեռումի ենթականերու բուռն հակազդեցութեանցը կ'ենթարկուին։ Անգլիոյ ու Մ. Նահանգաց այնքան անհրաժեշտ բարեկամութեանը համար բաղձալի է որ այդ ջղագրգռութիւնը գոյութիւն չունենայ։ Անշուշտ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը յոռի մտադրութիւններ չունի բրիտանական ստացուածքներուն դէմ, ինչպէս նաեւ ֆրանսականներուն։ Ուրիշ անհաճոյ բան մըն է այդ տեսակ ենթադրութիւններ ընել։ Եւ նոյն իսկ անոնց ծագման պատմութիւնը ընելով —ինչպէս ըրինք— անկեղծօրէն ցաւ յայտնելէ զատ ուրիշ բան չենք կրնար ընել։ Սըր Ա. Սուեթէնհէմ յոռետեսներու դպրոցին կը վերաբերի։ Եթէ իր կառավարութիւնը զինքը պաշտօնի վրայ պահէ, պիտի հարկադրուի հանդարտութեան յորդոր կարդալ անոր։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Հռոմէն կիրակի օրուան թուականով հետեւեալ հեռագիրը ուղղուած է Բարիզի թերթի մը.

Այսօր, կէսօրէն ետքը, կաթոլիկ քսաներեօթը կաճառներու ներկայացուցիչներ, Իտալացի թէ կաթոլիկ, Հռոմի մէջ հաստատուած, ֆրանսական քոլէժը գացին՝ Տնօրէնին յանձնելու համակրութեան ուղերձ մը՝ ֆրանսական կղերանոցներու ուսանողներուն համար։ Այդ ուղերձը, որուն նախաձեռնութիւնը ունեցած է Քաբբանիքա քոլէժը, ֆրանսերէն գրուած է. կը կրէ զանազան կաճառներու ուսանողաց հազար երկու հարիւր ստորագրութիւններ. ատոնց մէջ կան հելլէն, ռութէն, սլովակեան, իրլանտական, քանատական, լեհական, բորթուկէզ, սպանիական ու հիւսիսային ամերիկեան ուսանողներ։ Ուղերձը դրուած է մագաղաթէ կազմուած հատորի մը մէջ։ Քաբբանիքա քոլէժին ուսանող մը ճառ մը արտասանեց, մաղթելով որ Ֆրանսա միշտ անդրանիկ ու սիրելի դուստր մնայ Եկեղեցիին։ Քաբբանիքա քոլէժին Տնօրէնը ծանոյց թէ Պապը, երէկուան ունկնդրութեան պահուն, հաւանած էր քոլէժին նախաձեռնութեանը և իր առաքելական օրհնութիւնը կը ղրկէր ամենուն։ Ֆրանսական քոլէժին երիցագոյն անդամը մաղթանքներ ըրաւ ֆրանսական կաթոլիկներուն մօտաւոր յաղթանակին համար։ Տնօրէնը շնորհակալութիւն յայտնեց կաթոլիկ կաճառներու ուսանողներուն՝ անոնց եղբայրակցական արտայայտութեանը համար, և մաղթանքներ ըրաւ Եկեղեցիին յաղթութեանը համար։ Այցելուները յետոյ Սէնթ-Քլէռ եկեղեցին գացին, ուր բրիտանական քոլէժին Տնօրէնը քաւութեան արարողութիւն մը կատարեց։

—Պապը ուզեց տեսնել ֆրանսական կղերանոցներուն յայտնուած համակրութեան կազմակերպիչները։ Պիոս Ժ. բանախօսութիւն մը արտասանելով ըսաւ.

«Որ և է արտայայտութիւն մեր սիրտին այնքան սիրելի պիտի չըլլար, որքան այն որ կատարուեցաւ հռոմէական կղերանոցներուն յայտնած համերաշխութեամբը իրենց ֆրանսացի եղբայրակիցներուն հետ։ Երեք հազար հինգ հարիւրէ աւելի միաբաններ ու քահանաներ Ֆրանսայի մէջ իրենց ուսումը կը թողուն, զօրանոց երթալու համար։ Այսու հանդերձ, զօրաւոր ու անվեհեր, տրամադիր են երկրին դրօշին տակ ծառայելու, այլ նաեւ աւելի Յիսուսի և կրօնքին դրօշին տակ։ Արժանի են մեր սիրոյն ու կարեկցութեանը։ Եկեղեցին մէկ կը կոչուի, կաթոլիկ, առաքելական ու հռոմէական, և հալածուած։ Եկեղեցին պէտք է միշտ հալածուի։ Եկեղեցիին համար ամէնէն աննպաստը եղած է այն դարը, ուր չէ յացած և խաղաղութեան մէջ գտնուած է։»

—Շաբաթ օրը Հանոի տէ Հուի բնակարանին մէջ կատարուած գումարումի մը պահուն, խորհրդարանի մէկ քանի անդամներ և հրապարակագիրներ որոշեցին կրօնական ընկերակցութեանց պաշտպանութեանը համար յանձնաժողով մը կազմել, առանց կրօնական հանգամանքի։ Այդ յանձնաժողովին նպատակն է օրինական ամէն միջոցներով պաշտպանել և օժտել կրօնական ընկերակցութեանց համար ընդունուած իրաւունքներուն՝ կարգ մը օրէնքներով, մանաւանդ 1905 դեկտ. 9ի օրէնքով։

—Պապը. ֆրանսական եպիսկոպոսները ընդունած պահուն, դժգոհութիւն յայտներ է՝ զիջողութեան հակամիտութիւն ցոյց տալերնուն համար։ Թէև մոնսէնեօր Թուշէ կատարելապէս պարզեր է Ֆրանսայի մէջ Եկեղեցիին կացութիւնը՝ գործնական տեսակէտով, սակայն Պապը պատասխաներ է թէ որ և է կարգադրութիւն, ինչ տեսակ ալ ըլլայ, բնաւ չընդունիր։

ՍՊԱՆԻԱ

Թանի Մատրիտի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ կիրակի օրուան թուականով.

Նախարարապետ Պ. Մաուրա, երէկ իրիկուն, հաճեցաւ զիս ընդունիլ։ Յայտարարեց թէ պահպանողական կուսակցութիւնը պիտի շարունակէ 1904ի իր քաղաքականութիւնը և թէ կառավարութիւնը իր ուշադրութեանը առարկայ ըլլալիք ներքին ու արտաքին այնքան խնդիրներ ունի որ պիտի չզբաղի 1906ին իր նախորդներուն կողմէ յարուցուած ու անլուծելի մնացած խնդիրներով։ Անշուշտ այդ խնդիրները կը վերաբերին ընկերակցութեանց օրէնքին։ Կառավարութիւնը ամէնէն աւելի պիտի զբաղի վարչական, տուրքերու և ելմտական խնդիրներով, որոնց մէջ պիտի հետեւի կուսակցութեան որոշիչ նշանին. ատոնց գլխաւոր գիծերն են ելմտացոյցի վիճաբանութիւնը, հասոյթներու յաւելումը և զինուորական ու նաւային վարկերու բարձրացումը, առանց ծայրայեղ յաւելումներու։ Պահպանողական քաղաքականութեան նպատակն է, ասկէ զատ, նախ միտքերու հանդարտեցումը և կիրքերու խաղաղեցումը։ Յետոյ տեղի պիտի ունենան խորհրդարանի ընտրութիւնները՝ գարնան և խորհրդարանին գումարումը՝ մայիսին, որպէս զի ամառուան արձակուրդէն առաջ խորհրդարանին աշխատութիւնները առաջ տարուին։ Արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ Պ. Մաուրա այնպէս կը նկատէ թէ իրարու յաջորդող նախարարութիւնները պաշտօն ունին շարունակել իրենց նախարարներուն գործը և հետամուտ ըլլալ զուտ սպանիական քաղաքականութեան մը։ Արդի դաշինքը սիրալիր յարաբերութիւններ պիտի ունենայ բոլոր տէրութեանց հետ, պահելով հանդերձ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ հետ համաձայնութիւնը՝ Ալճէզիրասի Դեսպանաժողովին և Մարոքի գործերուն մէջ, համաձայնութիւն մը որուն առաջին հիմը դրուեցաւ 1904ի ֆրանքօ-սպանիական դաշնադրութեամբ, նախարարութեան մը օրով, որուն նախագահն էր դարձեալ Պ. Մաուրա։ Նախարարապետը առեւտրական յարաբերութեանց մասին նպաստաւոր է Սպանիոյ առեւտրական զարգացումին՝ տեղական արտադրութեանց բաւարար պաշտպանութեամբը և մաքսային վիճողութեանց փոխադարձութեամբ։ Դաշինքը դեռ ժամանակ չէ ունեցած քննելու այդ զանազան խնդիրները։

ԱՆԳԼԻԱ

Սթանտարտ, պահպանողական լրագիրը, յօդուածներու շարք մը հրատարակած էր Լոնտոնի կոմսութեան խորհուրդին յառաջդիմական մեծամասնութեանը դէմ, ամբաստանելով զայն թէ զեղծումներ կը գործէ և յոռի վարչութիւն մը կ'ընէ ելեկտրաշարժ թրամուէյներու մասին։ Խորհուրդին այդ անդամները անուանարկութեան դատ բացին Սթանտարտի դէմ։ Յառաջդիմականներու միթինկի մը պահուն տեղական կառավարութեան ներկայացուցիչ Պ. Ճոն Պըրնս խստիւ քննադատեց Սթանտարտը, ամբաստանելով զայն թէ անվաւերական դատին կը ծառայէ։ Պահպանողական թերթը իր կողմէ դատ բացաւ Պ. Ճոն Պըրնսի դէմ, ըսելով որ այդ վերջինը արդարութեան առջեւ ծանրակշիռ հանգամանք մը տուած է լրագրին կացութեանը, քանի որ խիստ քննադատութիւններ ըրած է այն խնդիրներու մասին, որոնց համար արդէն դատ բացուած է Սթանտարտի դէմ։ Դատաւորը մերժեց Սթանտարտի պահանջումը, որոշելով որ Պ. Ճոն Պըրնսի դէմ պէտք չէ դատ բացուի, սակայն դատաւորը իր վճռին պատճառաբանութեանցը մէջ խստիւ կը քննադատէ Պ. Ճոն Պըրնսի ճառը, ըսելով որ այդ ճառը չի կրնար ազդել երդուեալներուն վրայ, քանի որ Պ. Ճոն Պըրնս շատ բուռն և անպատշաճ լեզու մը գործածած է։

— Էտուարտ Թագաւորը, ապրիլի սկիզբները երբ Պիարիցէն ճամբայ ելլէ, Մարսիլիայէն շոգենաւ պիտի նստի պտոյտ մը կատարելու մինչև Նաբոլի, Աթէնք, Գորֆու և Վենետիկ։

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՄԵԾ ՑՈՒՐՏԵՐԸ. — Այս տարի Եւրոպայի մէջ տիրող սաստիկ ձմեռը առիթ տուաւ շատերուն ըսել թէ Եւրոպայի բարեխառնութեան վիճակը տարուէ տարի փոխուելու վրայ է, բայց գիտունները իրողութիւններով կը հաստատեն թէ այդ վիճակը երկու հազար տարիէ ի վեր նոյնն է։ Եւրոպայի արեւմտեան մասին մէջ, ժամանակին բռնուած վիճակագրութիւններէն կ'երեւի թէ Ֆրանսայի և Իտալիոյ գետերը սառած են մերթ ընդ մերթ. տարակոյս չկայ որ ձմրան նոյն սաստկութիւնները այն ատեն տարածուած են հիւսիսային և արեւելեան Եւրոպայի մէջ ալ։ Օրինակի համար 860ին Ադրիականի ծոցերը և Ռոն գետը սառեցան և այդ երկիրներուն մէջ զերոյէն վար 20-30 աստիճանի ցուրտ ըրած է։

1133ին սառեցաւ Բօ գետին բերանը և մառաններուն մէջ գտնուած գինին սառեցաւ 18 աստիճան ցուրտէն։

1234ին, ծանրապէս բեռնաւորուած կառքեր երթեւեկեցին Ադրիական ծովուն վրայ, Վենետիկի առջեւ։

1305ին Ֆրանսայի ամէն գետերն ալ սառեցան։

1323ին ձիաւոր և հետեւակ ուղեւորներ Դանիայէ Լիւպէք և Տանցիկ անցան։

1334ին Իտալիոյ և Բրօվանսի ամէն գետերն ալ սառեցան։

1433-34ին Բարիզի մէջ դեկտեմբերի վերջերը սաստիկ ցուրտ մը սկսաւ և երեք ամիս ու ինը օր տեւեց։ Միեւնոյն տարւոյն մէջ Հոլանտայի մէջ ալ անտանելի ցուրտ մը ըրաւ։

1468ին Ֆլանտրայի մէջ այնպիսի սաստիկ ցուրտ մը ըրաւ որ զօրաց տրուելիք առօրեայ գինին տապարով կոտրեցին։

1544ին նոյնը պատահեցաւ Ֆրանսայի մէջ։

1594ին Մարսիլիոյ և Վենետիկի առջեւ ծովը սառեցաւ։

1657ին Բարիզի մէջ դեկտ. 2էն մինչև 1658 փետր. 18 շարունակաբար սոսկալի ցուրտ մը ըրաւ. Սէն գետը սառեցաւ ամբողջապէս։

1638ին Շուէտի Քարլ Ժ. Թագաւորը իր ամբողջ բանակը հրետանիներով և ամէն կազմածներով ծովուն վրայէն փոքր Պէլդ անցուց։

1707ին Սէն գետը 35 օր շարունակ սառած մնաց։

1709ին Մարսիլիոյ և Ճենովայի առջեւ սառեցաւ ծովը։

1716ին Թէմզ գետն այնչափ սառեցաւ որ շարժուն կրպակներ շինեցին անոր վրայ։

1722, 1744, 1756, 1766, 1767, 1776, 1788 և 1829 տարիներու մէջ Սէն գետը սառեցաւ իր ամբողջ ընդարձակութեամբ։

ԿԱՐՃԱՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԴԱՐՄԱՆԸ. — Բժշկութիւնը որ յաջողած է շատ մը հիւանդութեանց դէմ դարմաններ գտնել, այնչափ հոգ տարած չերեւիր կարճատեսութեան առաջքն առնելու համար միջոցներ խորհելու։ Բրոֆ. Հէս, ակնաբուժական թերթի մը մէջ գրելով կուտայ թէ կարճատեսութեան առաջքն առնելու հիմնական միջոցն է երկու կարճատեսներու ամուսնութիւնը արգիլել։ Բրոֆ. Հէս կ'ըսէ թէ դպրոցական ուսանողաց կարճատեսութեան առաջքն առնելու համար, զանոնք 9 տարեկան հասակէն սկսեալ կարդալ գրել տալու միջոցը արգիլելն է։ Քանի որ կարճատեսութեան պատճառը աչքի գունդին ետեւի մասին ընդլայնումն է, ուստի պէտք է զգուշանալ աւելի ճնշելէ աչքին այդ մասը, որ տեղի կ'ունենայ տեսնելու ատեն աչքին արտաքին ջիղերուն ազդեցութեամբ։ Այսինքն, օրինակի համար կարելով կամ գրելով զբաղողները, պէտք է քիչ մը հեռու պահեն կարը կամ թուղթը իրենց աչքերէն։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ. — Հիճազի Համիտիէ երկաթուղիին ելմտական վարչութեան հաշուակալի օգնական անուանուեցաւ նոյն հաշուակալութեան դիւանին տեսուչ Շէվքէթ պէյ։

—Արզրումի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Կազէի նախկին գայմագամ Իպրահիմ Լութֆի փաշա։

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Հազարապետութեան աստիճան տրուեցաւ տղոց յատուկ Համիտէ հիւանդանոցին ուսուցիչ Տօքթ. Պիրի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. Գանձարանին արձանագրիչի օգնական Սապրի պէյի և Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին քարտուղարներէն Ֆերիտ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գարասիի Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայ Նիազի էֆ.ի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Պարսից դեսպանը և ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Ռումանիոյ դեսպանը, երէկ, Բ. Դուռը գնաց՝ նորընտիր առաջին քարտուղար Պ. Քոնսթանթէն Ծործէսքոյի հետ, զոր ներկայացուց Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին։

—Պուլկարական գործակատար Պ. Իվան Կէչով, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին և ներքին ու արտաքին գործոց նախարարներուն հետ։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց պաշտօնարանին վարչական յանձնաժողովին նախագահ կարգուեցաւ նոյն պաշտօնարանին արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Ճէմալ պէյ. իսկ անդամ կարգուեցան՝ արտաքին թղթակցութեանց արձանագրութեանց դիւանին միւմէյիզ Սամի պէյ ու թարգմանութեանց դիւանին միւմէյիզ Շիւքրի պէյ։

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ. — Իգտամի մէջ հետեւեալը կը կարդանք. — «Մատակասքարի Սէն-Մորիս կղզին հրատարակուող ֆրանսերէն լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հնդկաստանի Բլարքապատ քաղաքին մէջ երկու հարիւրի չափ քրիստոնեաներ սեպտեմբեր 28ին Ռէյվաթ-Աթասիոն մօտ իրենց փափաքելովը իսլամական կրօնքը ընդուներ են։ Զանոնք թելադրողները եղած են փաստաբան Մէհմէտ Իպրահիմ էֆ. և ուրիշ անձ մը։ Քրիստոնեայ կրօնականները զանոնք համոզեր են իրենց վաղեմի կրօնքին մէջ մնալու, բայց չեն յաջողեր։ Հոն հազար-հազար երկու հարիւրի չափ քրիստոնեաներ ալ իսլամութիւնը ընդունելու վրայ են։»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Քոնսթան որ արձակուրդով Բարիզ կը գտնուի, փետրուար 9ին (Ն. Տ.) Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Պ. Լայշման վաղը իրիկուն պարահանդէս պիտի տայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ. — Կայս. կառավարութեան և Պուլկարիոյ իշխանապետութեան միջեւ կնքուած առեւտրական ու մաքսային համաձայնութիւնը երկու կողմի պատուիրակներուն կողմէ ստորագրուած և փոխանակուած ըլլալով, Բ. Դուռը հարկ եղած գործողութիւնը պիտի կատարէ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչական խորհուրդին անդամ կարգուեցաւ նաեւ Կայս. կալուածներու յանձնաժողովին անդամ Մէրէթ էֆ.։

ՃԻՏՏԷԷՆ կը հեռագրեն թէ ռուսական Զարիծա շոգենաւով հազար ութ հարիւր իսլամ ուխտաւորներ ճամբայ ելեր են և թէ ամէնուն առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին Մէնթէշէ գաւառին կառավարիչի փոխանորդ կարգուեցաւ նահանգին կրթական Տնօրէն Իսմայիլ Նաիլի պէյ, որ իր նոր պաշտօնատեղին գացած է։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԵՐՈՒ բարձրացման առաջքը առնելու համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարին նախագահութեամբ։ Մսավաճառներու արհեստապետի փոխանորդ Շաքիր էֆ., սպանդանոցներու տուրքին վարձակալ Նուրի էֆ. և Էրզրումի, Տրապիզոնի, Ինէպոլըի ու Պանտրմայի ոչխարի վաճառականներէն ոմանք ալ հրաւիրուելով, անոնց կարծիքներն ևս առնուեցան։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, այս գիշեր, սեղան մը կուտայ ի պատիւ դեսպաններէ ոմանց։

ՀՈԼԼԱՆՏԱԿԱՆ դեսպանը, երկուշաբթի գիշեր, սեղան մը և պարահանդէս պիտի տայ։

ՆԱՃԻՄ ՓԱՇԱ, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականը, որ շաբաթէ մը ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երէկ սկսաւ իր պաշտօնատեղին յաճախել։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային վիճակահանութեան երրորդ պարգեւը՝ 50,000 ղրուշ շահող 125,596 թիւ տոմսակին կէսին տէրը՝ Երթողրուլ գաւառին Մուրատճա գիւղէն հայ՝ աղքատ պատանի մը, 17—18 տարեկան Տաճատ, Երկրագործական Պանքային տեղւոյն ճիւղին դիմելով, 25,000 ղրուշը ստացեր է։

ԺԱՆՏԱԽՏ. — Յունուար 8ին Ճիտտէի մէջ ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է, 12ին՝ մէկ դէպք ու մէկ մահ. իսկ 10ին ու 11ին դէպք ու մահ չեն պատահած։ Ճիտտէի մէջ մինչև հիմա տասնեօթը հոգի վարակուած են ժանտախտէ։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ յունուար 17/30 թուականով հետեւեալը կը գրէ մեր թղթակիցը. — «Յունուար 16ի կիրակի գիշերը, ժամ 6½ին հրդեհ ծագեցաւ Եըլտըրըմ արուարձանին Սըրըք Մէյտանը թաղին մէջ, սակայն զինուորական հրշէջ խումբին ջանքերուն շնորհիւ, կարելի եղաւ շուտով առաջքը առնել։

«Յունուար 14ի կէս գիշերէն ետքը սկսաւ ձիւն տեղալ և տեւեց մինչև առտուան ժամ 3։ Կարգ մը աղքատներու դիմումին վրայ, Թաղապետութիւնը հրամայեց ածխավաճառներուն որ ածուխ օխան քսան փարայէն աւելի չծախեն. անսաստողները տուգանքի ու բանտարկութեան պիտի դատապարտուին։»

ՁՄԵՌ. — Մեղմ ու գեղեցիկ օդը կը շարունակէ Կ. Պոլսոյ մէջ։

—Սեւ ծովի մէջ վնասուած Արիսթեա շոգենաւին նաւաստիներէն տասներեք հոգի երէկ Կ. Պոլիս բերուեցան։

—Սեւ ծովի Ռումէլի Ֆէնէրի բացերը փարոսի տապա մը կայ, որ անցեալ շաբթուան ձիւնախառն փոթորիկին ատեն մեծապէս վնասուեր է։ Պաշտօնեաները աներեւակայելի դժուարութեանց ենթարկուեր են։ Տասնըվեց պատրոյգ ունեցող փարոսի լոյսը ցուրտին սաստկութենէն սառեր է, որով հարկ եղեր է տապը փոխել, և որուն համար ստիպուեր են միշտ աշխատիլ։ Միւս կողմէ ջուրերը տապային մէջ լեցուելով իսկոյն կը սառէին. տապան ընկղմելու վիճակին հասած էր։ Ազատարարի խումբերը մեծ դժուարութեամբ կրցեր են ազատել տապան, վասն զի նետուած պարանները անմիջապէս կը սառէին, որով գործողութիւնը կը դժուարանար։ Տապային պաշտօնեաները կ'ըսեն թէ փոթորիկը շատ սաստիկ էր։

— Ռոտոսթոյէն կը գրեն. — Թաղի մը մէջ այր մը, կին մը ու անոնց փոքր տղաքը ցուրտին սաստկութենէն սառեր են։ Գայլերը գիշատեր են ատոնց մէկին դիակը։

—Պրուսայի մէջ ջերմաչափը զերոյէն վար տասը աստիճան իջեր է։ Մսավաճառի խանութներու մէջ միսերը սառած են, սակայն օդը մեղմանալու վրայ է։

—Աֆրիկեան Տրիպոլիէն կը գրեն թէ դեկտ. 25ին, 26ին ու 27ին Ճէպէլ գաւառին ու շրջականերուն մէջ առատ ձիւն տեղացեր է, ինչ որ օգտակար կը նկատուի հողային բերքերուն։

—Իզմիրի մէջ վերջերս անձրեւ տեղացած ըլլալով, ցուրտն ալ մեղմացեր է։ Քաղաքէն դուրս բազմաթիւ երէ գտնուելով, մեծաքանակ կաքաւ ու նապաստակ աժան կը ծախուին։ Եուսուֆ անուն մուրացիկ մը սառեր է։ Մանիսայէն յունվ. 12 թուականով առնուած լուրերու նայելով, ցուրտը սաստիկ է։ Կէտիզ գետին եզերքները սառած ըլլալով, ջուր հոսելու տեղը մէկ մեթրի չափ մնացած է։ Ցուրտին ազդեցութենէն մէկ քանի մահեր պատահած են։ Սարուխանլը գիւղին մէջ երիտասարդ մը սառեր է։ Չորս գիւղացիներ ալ, գիւղէն քաղաք երթալու ատեն, սառեր են։ Էօտէմիշէն ալ յունուար 11 թուականով կը գրեն թէ ցուրտը խիստ սաստիկ է և ամէն կողմ ձիւն տեղացած է։ Գետերու եզերքները և աղբիւրի գըլուխները սառած են մարմարի պէս։

—Մուղլայի մէջ անցեալ կիրակիէն ի վեր ջերմաչափը զերոյէն վար ինը աստիճան իջած է. ամէն կողմ ձիւն տեղացած է։ Տեղացիները, այդքան ցուրտի վարժուած չըլլալով, նեղութիւն կը քաշեն։ Ձիթենիները չեն վնասուած, իսկ լեմոնի, նարինջի ու մանտարինայի ծառերը մասամբ վնասուած են։ Փոքր աղջիկ մը ձիթենիի տակերուն մէջ սառելու աստիճան հասեր է, սակայն անմիջական դարմաններով կարելի եղեր է զայն ազատել։ Լեռը գտնուող երեք գոչուններ սառեր են։ Ծովեզերքը բազմաթիւ ձուկեր կան սառած։

—Էնկիւրիէն կը գրեն թէ յունուար 11ին ջերմաչափը զերոյէն վար 25 աստիճան իջած էր։ Անընդհատ տեղացող ձիւներէն ճամբաները գոցուած են։ Շրջակայ գաւառակներուն մէջ ձմեռը սաստիկ է, մանաւանդ Գըրշէհրի կեդրոնին մէջ ձիւնին բարձրութիւնը մէկ կանգունի հասած է. իսկ Պէքթաշ գիւղախումբին մէջ երկու կանգուն է։ Ավանոսի մէջ ալ մէկ մեթր բարձրութեան հասած է ձիւնը. երթեւեկութիւնները դադրած են. ջերմաչափը զերոյէն վար տասնըչորս աստիճան իջած է։ Էնկիւրիի միւս գաւառակներուն մէջ ևս նոյն վիճակը կը տիրէ. մէկ քանի ուղեւորներ ցուրտին սաստկութենէն սառած են։

—Ռումանական Բրինչիբէգա Մարիա շոգենաւը ազատելու գործողութիւնները տակաւին կը շարունակուին։

—Սեւ ծովի մէջ խրած Աէրոբոլիս շոգենաւին համար ապահովագրական Ընկերութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ հաստատուեր է որ կակուղ քարի վրայ խրած է, որով վնասը կարելի եղածին չափ սահմանափակուած է։ Շոգենաւին մէջ վեց ոտք բարձրութեամբ ջուր կայ։ Ազատարար Ընկերութեանց պաշտօնեաները հեռագրուեցան շոգենաւին տէրերուն որ Լոնտոն կը գտնուին, բայց դեռ պատասխան առնուած չէ։

—Բերայի Պիւլպիւլ Տէրէի կողմերը երկու տուներու առաստաղները փլան ձիւնին ծանրութենէն, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

—Սկիւտարի Տապպաղլար թաղն ալ, աղջի գիշերը, տուն մը փլաւ ձիւնին ծանրութենէն, սակայն տնեցիները ցուրտին ճարճատիւնները լսելով հեռացած էին։

—Պէյրութի մէջ ալ երկար ատեն տիրող երաշտութենէն ետքը սաստիկ ձմեռ մը սկսեր է։ Բուռն փոթորիկներ կը շարունակեն։ Ջերմաչափը զէրոյէն վար իջած է։ Պէյրութի մէջ, իբրեւ անսովոր պարագայ մը, ջուրերը գիշերները կը սառին։ Լիբանան ձիւնով ծածկուած է։ Դամասկոս-Պէյրութի երկաթուղիի գիծին վրայ ձիւն տեղացած ըլլալով, կառախումբերը չեն կրնար երթեւեկել։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ միլիոնատէր Պ. Վանտէրպիլթ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, վերջերս Պիրէոն ու Աթէնք ժամանած էր, ուրկէ Կ. Պոլիս ալ պիտի այցելէ։ Պ. Վանտէրպիլթ իր զբօսանաւով, անցեալ օր, Իզմիր ժամանելով, ցամաք ելեր ու քաղաքին զանազան մասերը այցելեր է։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ, ժամ 9ին, հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Չէշմէ Մէյտանը, Սթմանճա փողոցին բերանը, Պարսիկի մը վարձած խանութի վրայի սենեակէն։ Թէեւ անմիջական օգնութիւններ հասան, բայց այդ տեղը չենքերը խիտ առ խիտ ըլլալով, այդ խանութը ու սենեակը եւ կիցը գտնուած Թէյավաճառի ու խոհարարի խանութները այրեցան. ետին գտնուած պղնձավաճառ Խաչալանպոյի խանութն ալ մասամբ այրեցաւ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան ու 500 ղրուշ վիրաբուժական ծախքի հատուցման դատապարտեց Իսմայիլ անուն անձը, որ անցեալ ամառ Եորկին վիրաւորած էր Պոլսոյ Սուլթան Ահմէտ թաղին մէջ։

ՊԱԼՔԱՆ Ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակները յառաջիկայ փետր. 1/14ին պիտի փոխադրուին Ղալաթիա, Տէօյչէ Օրիէնթ Պանքի կից Սինասսի խանը։ 10—1

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երէկ, Պատրիարքարանի կողմէ, մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներու Քարոզիչներուն եւ Թաղ. Խորհուրդներուն ուղղուեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր մէկ Շրջաբերական—կոնդակը որ որոշ հրահանգներ կը պարունակէ այսուհետեւ կատարելի քահանայական ձեռնադրութեանց մասին։ Ահաւասիկ այդ կարեւոր Շրջաբերական-կոնդակը որուն մէկ օրինակն եւս Խմբագրութեանս ղրկուած է ի հրատարակութիւն։

ՄԱՂԱՔԻԱ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ Ս. ՀՈԳՒՈՅՆ ԵՒ ԿԱՄՕՔ ԱԶԳԻՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Տիրապահ Մայրաքաղաքիս Ս. Եկեղեցեաց՝ Բարեխնամ Քարոզչաց, Բարեկարգ Աւագերիցանց, Բարեկրօն Երիցանց, եւ Բարեջան Թաղական Խորհրդոց, ողջունեմք սիրով եւ օրհնածայն մաղթանօք յայտ առնեմք եւ ծանուցանեմք, թէ Պատկառելի Կեդրոնական Վարչութեան Կրօնական Ժողովն,

Նկատելով որ սուրբ Եկեղեցւոյ քահանայից թիւին պակասը լրացնելու համար, վերջին ժամերուն սովորական առաջարկներ կը ներկայացուին։

Նկատելով որ քահանայացուաց ընտրութեան մէջ, Քահանայք եւ Թաղականք իրենց նախաձեռնութեամբ եւ ընտրութեամբ յարմար դատածնին յառաջ չեն կոչեր,

Նկատելով որ քահանայացուաց ընտրութեան մէջ Քահանայք եւ Թաղականք, յանձնառուներու անձուկ թիւին մէջ, լոկ նախադասութիւն մը կը գործադրեն,

Նկատելով որ քահանայութեան յանձնառու եղողներ ստէպ առանց բաւարար պատրաստութեան կը ներկայանան,

Նկատելով որ Կրօնական Ժողովն սովորական պէտքին եւ յարմարագոյնին չգտնուելուն հանդէպ, պարտաւորեալ կը գտնուի իւր հաւանութիւնն եւ արտօնութիւնն տալ,

Նկատելով որ քահանայացուաց կանխաւ պատրաստութեան խնդիրը դեռ իր լուծումը չէ ստացած, եւ ներքին պարագայք բաղձացեալ լուծումն ալ դիւրին եւ մօտալուտ չեն ցուցներ,

Նկատելով որ եկեղեցասիրութեան եւ խոհականութեան բարոյական եւ կենսական պայմաններուն հետ, եկեղեցական համուութեանց մէջ բաւարար պաշար մըն ալ անհրաժեշտ է,

Նկատելով որ քահանայութեան յանձնառուներու նախապատրաստական կրթութիւնները՝ բաւարար արդիւնք եւ օգուտ կրցած են ունենալ,

Որոյ եւ հրամայեմ բոլոր Մայրաքաղաքիս Եկեղեցեաց Քարոզիչներուն եւ Աւագերէցներուն եւ Երէցներուն եւ Թաղականներուն, որ այսուհետեւ իրենց եկեղեցւոյն քահանայական պէտքը առաջուընէ նախատեսելով, ժամանակին հետամուտ լինին արժանաւոր յանձնառուներ գտնել, եւ դատածնին կանուխ ներկայացնեն Պատրիարքարանին, գոնէ վեցամսեայ ժամանակ յառաջ, որպէս զի ընծայելոյն բարոյական պայմանները ստուգելէ յետոյ, հնար լինի, ըստ չափու եւ կարողութեան եւ հանգամանաց իւրաքանչիւր ընծայելոյն, զայն եկեղեցական համուութեանց եւ վարժութեանց մէջ կրթել, կամ Դպրեվանքի մէջ եւ կամ կարող եկեղեցականի մը ձեռքին տակ, եւ եկեղեցական համուութեանց մէջ բաւարար պաշար մը համբարելէն յետոյ ընծայելոյն ձեռնադրութիւնը Ժողովով արտօնել։ Հարկ չկայ աւելցնել, որ այս նախապատրաստական կրթութեան հարկ չմնար, եթէ ընծայեալը կանուխէն կանոնաւոր ուսում ստացած կը լինի։ Միայն թէ Կրօնական Ժողովը այսուհետեւ պարտաւոր չզգար զինքն քահանայացուաց համար սովորական առաջարկներ ընդունիլ, եւ ոչ ալ առաջարկութեանց աւելիներուն՝ անմիջական որոշումներ եւ արտօնութիւններ տալ։

Զայս ի գիտութիւն հաղորդելով Ձեր Սիրելութեանց, կը յուսամք որ Պատ. Կրօնական Ժողովոյ Նախահոգ զգուշութիւնը օգտակար լինի թէ՛ մեր եկեղեցական պաշտօնէութեան եւ թէ՛ մեր ժողովրդական հոգեւոր մխիթարութեան, եւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս յաջողութեամբ պսակէ մեր ամենուն եկեղեցասէր ճիգերը եւ յօգուտ Եկեղեցւոյ աշխատութիւնները։

Տուեալ ի Պատրիարքարանէս Կոստանդնուպոլսոյ, յամին 1907 ի Յունուարի 4, ընդ 480 թուահամարաւ կոնդակաց։

ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ

Երուսաղէմի վանքին հաշուեքննիչ Ցանձնաժողովը երէկ դարձեալ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։ Ներկայ անդամներն էին՝ Գրիգոր էֆ. Խտրեան, Գէորգ էֆ. Ասլանեան, Միհրան էֆ. Սեթեան եւ Վահան էֆ. Սուրէնեան։ Նիստը տեւեց չորս ժամու չափ։ Ցանձնաժողովին համար գրեթէ վերջացած կրնայ նկատուիլ հաշուական խնդիրը, որու մասին իր երկարատեւ քննութեան արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ Ս. Պատրիարք Հօր, Խառն Ժողովին ներկայացնելու համար, որուն օրակարգի առաջին խնդիրներէն մէկը պիտի ըլլայ։

Մեր առած մանրամասն տեղեկութեանց նայելով, Երուսաղէմի վանքին հաշիւներուն քննութեան աւարտումովը՝ իր պաշտօնը վերջացած չի նկատեր Ցանձնաժողովը, որ տակաւին քանի մը նիստ պիտի գումարէ ուսումնասիրելու համար հետեւեալ խնդիրները.

Ա.— Ինչ միջոցներով կարելի է վճարել վանքին արդի պարտքը։

Բ.— Ինչ նախազգուշութիւններ պէտք է ձեռք առնել եւ մատակարարական ինչ ընթացք բռնել, որպէս զի յառաջիկային նոր պարտք չի գոյանայ։

Գ.— Առաջարկել Ազգ. Կեդր. Վարչութեան՝ հրահանգ տալ Երուսաղէմ որպէս զի վանքին ելմտացոյցը ճշգիւ գործադրուի եւ նորանոր ծախքեր չբարդուին։

Դ.— Առաջարկել նաեւ որ այսուհետեւ Երուսաղէմի վանքին ելմտացոյցը Պոլիս ղրկուի եւ Կեդր. Վարչութեան կողմէ քննուելէ ու հաստատուելէ ետքը՝ վերադարձուի ի գործադրութիւն։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԵՐՁԱԿԱՅ ՀՈՂԵՐԸ

Ս. Էջմիածնի չուրջը գտնուող անմշակ հողերը ոռոգելու համար լաւատեղեակ անձ մը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ մեզ. «Ջանկի գետէն, Երեւանի հիւսիսային կողմը չինուած, մինչեւ Ս. Հռիփսիմեանց վանքին մօտերը, հին կամարակապ ջրանցք մը չինուած էր Նալմա անուամբ, բայց այս ջուրի ճամբան աւրուած էր։ Տ. Ներսէս Կաթողիկոս փորձեց վերանորոգել այս ջրանցքը եւ մշակելի դարձնել Ս. Էջմիածնի արեւելեան եւ արեւմտեան կողմերը գտնուող 400 խալուար տարածութիւն ունեցող հողերը։ Երջանկայիշատակ Տ. Գէորգ Կաթողիկոս 1867-68 թուականներուն Պետերսպուրկ երթալով 7000 ռուբլի հաւաքեց Նոր-Նախիջեւանի մէջ եւ ձեռնարկեց խափանեալ ջրանցքի չինութեան, ուրկից սկսաւ նաեւ ջուր գալ. բայց ապա երկրագործները սկսան գանգատիլ թէ Նալմայէն ջուր երթալուն պատճառով Ջանկիի ջուրը անբաւական կուգայ իրենց արտերը ոռոգելու համար։ Տ. Գէորգ Կաթողիկոս երկրաչափներ բերել տալով ամէն ինչ հաշուել տուած էր, բայց իր փափաքին չհասած առ Աստուած փոխեցաւ։ Տ. Գէորգ Կաթողիկոսի օրով այս ջրանցքի վերանորոգութեան համար մօտաւորապէս 13000 ռուբլի ծախսուեցաւ։ Սեւջուր կամ Ղարասու գետը Ս. Էջմիածնին աւելի մօտ է եւ աւելի ջրառատ է քան Ջանկի։ Այս պատճառով 60,000-100,000 ռուբլի ծախսելով եւ երկաթեայ դուռներ եւ ջրբաժաններ չինելով կարելի պիտի ըլլայ ջրանցքով ջուրը Ս. Էջմիածին հասցնել։»

ՊՈԼՍՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Մեր մեծայարգ աշխատակիցն Թ. Տ. Վ. Ց.ի վերին ստորագրութեամբ չահեկան մէկ յօդուածը հրատարակեցինք Արեւելքի 6390 եւ 6391 թիւերուն մէջ։ Ինչպէս գրած էր յիշեալ յօդուածագիրը, Սարգիս Դպիր իր այս յիշատակարանը խմբագրած է 1800-1804 թուականին եւ նորանոր յաւելուածներ բրած է 1808ին. իսկ ժամանակակից ականատես հեղինակ Սարգիս Դպիր կը նկարագրէ ԺԹ դարուն սկիզբը Պոլսոյ մէջ գտնուած բոլոր եկեղեցիները, առանց Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ անունը յիշելու։ Մեր մեծայարգ աշխատակիցը իրաւունք ունի ըսելու թէ «Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ հիմնարկութիւնը 1808էն յետոյ եղած ըլլալու է, ապա թէ ոչ իր տեղագրութեանց յաւելուածներուն մէջ ‹պիտի նշանակէր զայն, ինչպէս բրած է Նարլը Գաբուի եւ Գասըմ Փաշայի եկեղեցիներուն համար›»։

Այժմ խնդիր է թէ ինչ հիման վրայ այս տարի պէտք է տօնել Ս. Երրորդութեան հարիւրամեայ յոբելեանը, քանի որ ժամանակակից պատմիչ մը Սարգիս Դպիր 1808ին չի յիշեր անոր հիմնադրութիւնը։ Հաւանական կը կարծուի որ 25-30 տարի առաջուան ձեռագիր մը պարունակէ Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ ամբողջ պատմութիւնը եւ այդ Ձեռագիրը Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ չինութեան ժամանակակից մը բերանացի աւանդութեան վրայ հիմնուած ըլլայ։ Հաւանական կը թուի նաեւ այն կարծիքը թէ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ հիմնադրութիւնը 1807ին եւ օծումը 1808ին վերջերը կատարուած ըլլայ։ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ինչպէս յայտնի է, առաջ փայտաշէն ցած չենք մըն է եղեր։ Այսպէս կը նկարագրէ զայն Պաղտասար ամիրային Թոռը՝ տիկին Երմոնէ Սուրէնեան, Սուրէն ամիրային կինը, որ այժմ ողջ ու առողջ եւ բարեկայելուչ ծերութեամբ կը բնակի ի Բերա։ Մօտաւորապէս 1836ին, Պաղտասար ամիրա, Գրիգոր ամիրա եւ իրենց ժամանակակիցներ մեծ ջանքեր նուիրած են Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին վերանորոգելու համար, որ այսպէսով առաջին անգամ տաշուած կոփածոյ քարերէ կը չինուի։ ԺԹ. դարուն մէջ, Ղալաթիա եւ Բերա մէկ թաղ կը համարուէին եւ Ղալաթիոյ եկեղեցին որ 1436ին հիմնուած պիտի ըլլայ, Հայոց ամէնէն հին եկեղեցին կը համարուի Պոլսոյ մէջ։ Ըստ Հ. Մկրեանի եւ Տ. Գաբրիէլ քահանայի, Բերայի եկեղեցին աւելի հին ըլլալու է. բայց այս ենթադրութեան ստուգութիւնը ապացուցանելու համար հաստատուն փաստ մը չունինք առ այժմ։

* * *

Արձանագործ Երուանդ էֆ. Ոսկան երէկ Ս. Պատրիարք Հօր այցելած ըլլալով, շնորհակալութիւն յայտնելու՝ իր հօրը Յակոբ Ոսկան էֆ.ի յուղարկաւորութեան նախագահած եւ դամբանական խօսած ըլլալուն համար, այս առթիւ նուէր ընծայեց Պոլսոյ փաշա Նուպարի կողմէ Ն. Սրբազնութեան նուէր ղրկուած կաղամարի ձոյլ ու ծանրագին կազմածը։ Ե. Ոսկան էֆ. մանաւանդ ուշադրութիւն դարձուց Արիստոտէլի անդրիին վրայ որ գեղարուեստական հրաշակերտ մըն է եւ յայտարարեց թէ ֆրանսացի նշանաւոր արձանագործ Տիւպուայի չինած մարմարեայ արձանին փոքրագիր օրինակն է այդ պղնձակուռ անդրին, Պարպըտիէն գործարանին մէջ պատրաստուած։

—Յովսէփ-Իզմիրեանց Դպրական Յանձնաժողովին մրցման ենթարկուելու համար՝ գիտութեանց վրայ գործնական դասերու աշխատասիրութիւն մը պատրաստած ու Յանձնաժողովին ղրկած է նախկին ուսուցիչ Ենովք էֆ. Թէյեան որ այժմ թաղապետական բժիշկ է Պոլի մէջ։

— Նոյնպէս, Սկիւտարէն՝ Սարգիս էֆ. Թիւթիւնճեան, «Թրքահայ Թատրոնը եւ իր աշխատաւորները» անունով ուսումնասիրութիւն մը պատրաստած ըլլալով, նոյն նպատակաւ ներկայացուցած է Յանձնաժողովին։

— Ս. Պատրիարքը մերժեր է Սկիւտարի միացեալ Թաղ. Խորհրդոյ անդամակցութենէն հրաժարողներուն հրաժարականները։ Այս մասին, հարկ եղածը Պատրիարքարանէ գրուեցաւ յիշեալներուն։

—Վիեննայի Մխիթարեան միաբանութեան համեստ անդամներէն Հ. Թովմաս վրդ. Կէօրկեան մայրաքաղաքս եկած է՝ Բանկալթիի Վիեննական Մխիթարեանց վարժարանին մէջ ուսուցչական պաշտօն վարելու համար։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Օրթագիւղի Նուագահանդէսը որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի ցերեկ, միջօրէէն յետոյ ժամ 2ին (Ը. Ե.), Բըլթի-Շանի ձմեռնային թատրոնին մէջ, եղանակին երաժշտական լաւագոյն հանդէսներէն մէկը ըլլալ կը խոստանայ։ Ինչպէս երեւցաւ յայտագրէն, զոր հրատարակեցինք արդէն, այս Քօնսէռին իրենց մասնակցութիւնը պիտի նուիրեն Օր. Վէրա եւ Նատէժտա Չէրնէցքի քոյրերը, երկու տաղանդաւոր ռուս արուեստագիտուհիներ որոնք սքանչելապէս դաշնակ կը զարնեն ու գեղեցիկ ձայն ունին. այնպէս որ, գործնական ու ձայնական երաժշտութեան լաւագոյն բաժինը պիտի ընծայեն հանդիսականներուն։ Չէրնէցքի քոյրերը, որոնք նախընթաց շաբթուն Բըլթի-Շանի թատրոնին մէջ նուագահանդէս մը պիտի տային, փոթորկալից ու ձիւնոտ օդին պատճառաւ ետ կեցան. եւ թէեւ անցեալ երկուշաբթի գիշեր նուագահանդէս մը տուին Իւնիօնի սրահը, բայց խստաշունչ օդը նորէն արգելք եղաւ որ հանդիսականներու ստուար թիւ մը ներկայ գտնուէր։ Այնպէս որ, յառաջիկայ կիրակիի ցերեկոյթը եղական առիթ մըն է հանրութեան համար՝ լսելու այդ համակրելի արուեստագիտուհիները։ Ո՛չ նուազ հաղուագիւտ է նաեւ առիթը՝ ծափահարելու համար Լիլիպութեան խումբին եօթնամեայ ջութակահարը որ արուեստագէտի կանխահաս տաղանդ մը ունի։ Հա՞րկ է անգամ մըն ալ յիշել նաեւ Օր. Օլկա Բօհան երգչուհին, եւ միւս եւրոպացի ծանօթ արուեստագէտները որոնց մասնակցութեամբ գեղեցիկ հրապոյր մը պիտի ունենայ կիրակի ցերեկուան նուագահանդէսը։

* * *

ԱԶԴ.— Ի գիտութիւն բարեկաց ժողովրդեան կը ծանուցուի թէ Թաղիս բարեխնամ քարոզիչ Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան Ցովհաննու Կարապետի տօնին առթիւ, յառաջիկայ կիրակի, յունվար 21 հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել եւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել ի հանգիստ հոգւոց երջանկայիշատակ ծնողաց եւ հարազատին Աղն. Մաթէոս էֆէնտի Ունճեանի։

(Թաղ. Խորհուրդ Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ)
Սկիւտար, Նոր-Թաղ

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ՝ գրասէրներու հանդէսին 21րդ թիւը այսօր հրապարակ կ՚ելլայ հետեւեալ ճոխ եւ հետաքրքրական բովանդակութեամբ։— Երեկոյթներու չուրջ, Վ. Փափազեան։— Բաց Նամակ, Յ. Ալփիար։— Իզմիրեան դէմքեր, Ղուկաս Վարդանեան. Ս. Ն։— Իրիկուան կեանքը դինետուններու մէջ, Յ. Հաճեան։— Գեղջուկ Նամակ մը, Սուքիաս։—Թատերական աշխարհէն, (Տիգրան Սանճագեան), Վահան Շահինեան։— Զըլլա՛ր... Եռմոդ։—Կը ձիւնէ... Պեհրամ եւ Օրուան Միւսին. Լիլա։— Հեռագիր եւ Խնդում։

Բաժանորդներու համար տարեկան 54ղրշ. կանխիկ, վեցամսեայ 27 ղրշ. Հասցէ Աստուրեան տպարան, Պապը Ալի ճատտէսի, թիւ 52։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանէ Ազգ. Պատրիարքարանի

Բնիկ Սամաթիացի հանգուցեալ կօշկակարգործ Սահակայ որդի դարբին Ալեքսան անունով, այժմ յիսուն եւ հինգ տարեկան, միջահասակ, նիհարակազմ, մազերը ցանցառ եւ չիկագոյն, երեսները ցորենագոյն եւ ծաղկատեր ազգայինն երեսուն տարիէ ի վեր անյայտ եղած է։ Երկրորդ անգամ կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ որ եթէ յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալու մասին ո՛ր եւ է տեղեկութիւն ունին, հաճին Պատրիարքարանիս ծանուցանել։

⁂ Բաղիշոյ Պոչանեան գիւղի բնիկ Առաքել Խուրշուտեան անուն 31-32 տարեկան, միջահասակ, դէմքը ցորենագոյն եւ մազերը խարտեաշ ազգային իբր երկու տարիէ ի վեր անյայտ եղած է։ Կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ որ եթէ երբեւէ յիշեալին ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալու մասին ո՛ր եւ է տեղեկութիւն ունին, հաճին ծանուցանել Պատրիարքարանիս։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ Կառախումբը այս առաւօտ թղթատարական պայուսակ բերած չըլլալով, Վիեննական թերթերը չըստացանք։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 31 յունվար.— Կրօնական խնդրոյն առթիւ էր որ պատահեցաւ երէկ ծանուցուած միջադէպը Նախարարապետ Պ. Քլէմանսոյի եւ կրթական ու կրօնքի Նախարար Պ. Պրիանի միջեւ։ Նախարարապետը, հաւաքման խնդրոյն վրայ խօսած ճառով մը, ըսաւ թէ իր պաշտօնակիցին՝ Պ. Պրիանի կրօնական քաղաքականութիւնը անկապակից կ՚երեւայ իրեն եւ չատ որոշ ոգիով մը առաջ չի տարուիր։ Պ. Պրիան, այդ խօսքերուն վրայ, ոտքի ելաւ եւ սրահէն դուրս ելաւ, ըսելով որ իր պաշտօնէն կը հրաժարի։ Միջադէպը խիստ աննպաստ վիճակի մը կ՚ենթարկէր նախարարութիւնը։ Պ. Քլէմանսօ, չատ նեղուած, փութաց ետ առնել իր խօսքերը, Երեսփ. Ժողովին մէջ հրապարակաւ յետս կոչում մը ընելով։ Այդ յետս կոչումէն ետքն էր որ Պ. Պրիան հաւանեցաւ սրահ դառնալ եւ նախարարաց նստարանին վրայ իր տեղը գրաւել։ Ձախակողմի երեսփոխանները հաւանութեան ծափահարեցին։ Ցետոյ Ժողովը իր նիստերը յետաձգեց մինչեւ փետրուար 5։ Քաղաքական շրջանակներուն մէջ չատ կը խօսուէր այդ միջադէպին վրայ, եւ նախարարութիւնը չատ տկարացած կը նկատուի։

— Նախարարաց Խորհուրդը մօտերս նկատողութեան պիտի առնէ եկամուտի տուրքը եւ կրօնական ընկերակցութեանց խնդիրը։

— Ֆալիէռ՝ Նախագահը Ելիզէի մէջ սեղան մը տուաւ Խորհրդարանին անդամներուն։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը նամակ մը ուղղելով Ֆոն Պիւլով իշխանին, մեծ գոհունակութիւն յայտնեց ընտրութեանց արդիւնքին համար. նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց գերման ազգին՝ ուղղամտութեանը եւ իր քաղաքականութեան տուած հաւանութեանը համար։

—Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը խօսուի մօտալուտ համաձայնութեան մը վրայ, որ խնամութեան կապ մը պիտի հաստատէ Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ կայսերական գերդաստաններուն միջեւ։

— Պերլինի մէջ առատ ձիւն տեղաց։ Փողոցները ծածկուած են քառասուն սանթիմէթր բարձրութեամբ ձիւնով։ Թրամուէյներու եւ օմնիպիւսներու երթեւեկութիւնները դադրեցան։

—Տօքթ. Պէհրինկ, հիւծախտի դէմ շիճուկ մը գտնելու համար ըրած խուզարկութիւններովը նշանաւոր, ծանրապէս հիւանդ է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՕՆ.— Պ. Բուզվէլթ կը պատրաստուի համաձայնիլ Քալիֆորնիոյ երեսփոխաններուն հետ, ճաբոնական գործերու մասին։

—Ցէյթվիլլ (հիւսիսային Քարոլին) հանքի մը մէջ կազի պայթում տեղի ունեցաւ։ Արկածին նկատմամբ տակաւին մանրամասնութիւն չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ թագաւորը, թագուհին եւ իրենց աղջիկը՝ Վիքթորիա իշխանուհին, Պիարից կատարելիք ուղեւորութեան թուականը կանխելով, վաղը Տուվրէն ճամբայ կ՚ելլեն դէպի ի Քալէ, ուրկէ Բարիզ պիտի ուղեւորին։ Հոն անգլիական դեսպանատունը պիտի իջեւանին՝ Մանչեսթըրի դուքս եւ դքսուհի անունով։

—Անգլիացի նշանաւոր գրող Ռըտեարտ Քիփլինկ մօտերս Կ. Պոլիս պիտի գայ իր բարեկամին՝ Սըր Ըտուըրտ Բօյնթէրի հետ, նախագահ Լոնտոնի արքայական ակադեմիին։

ՀՌՈՄ.—Մէրրի տէլ Վալ կարտինալը յայտարարեց ֆրանսացի եկեղեցականի մը թէ վերջերս ձեռք առնուած միջոցներ կ՚ապահովեն կանոնաւոր պաշտամունքը Ֆրանսայի Եկեղեցին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ֆոն Պիւլով իշխանը ընդունեց խաղաղութեան կուսակից Պ. Սթէտը, որուն ըսաւ թէ Գերմանիա իրեն համար պատիւ պիտի համարէր մասնակցիլ Լա Հէյի Դեսպանախորհրդին, խաղաղութեան եւ մարդկութեան բարիքին եւ բարգաւաճութեանը համար։ Ֆոն Պիւլով իշխանը, սակայն, չատ ընդարձակ կը գտնէ Դեսպանախորհրդին համար առաջարկուած ծրագիրը։

ՓԱՐԻԶ.— Հապէչիստանէն կը հեռագրեն թէ Գերմանացիները կ՚աշխատին կալուածական կարեւոր արտօնութիւններ ձեռք բերելու Ատտիս-Ապապայի մէջ։

—Նորվեկիոյ մէջ նախարարական տագնապ մը մօտալուտ է։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Դեսպանական մարմնոյն երէց անդամ օսմ. դեսպան Հիւսնի փաշա, այս իրիկուն, սեղան մը տուաւ. ներկայ գտնուեցան բոլոր դեսպանները ու դեսպանուհիները։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ռուսիոյ կայսրը եւ Անգլիոյ ու Իտալիոյ թագաւորները, հանքային աղէտին առթիւ, ցաւակցական հեռագիրներ ուղղեցին Գերմանիոյ կայսեր։

ՑԷԹԻՆԷ.— Նիքոլա իշխանը Պ. Անտոն Ռատովիչի յանձնեց նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 18/31 Յունուար

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	105 39
Ամէնէն բարձր գին	»	106 —
Ամէնէն վար գին	»	105 34
Րումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	152 5/8
Ամէնէն բարձր գին	»	152 5/8
Ամէնէն վար գին	»	152 1/4
Թրամուէյ	»	75 —

ԲԱՑՈՒՄ Յունուար 19/1 Փետրուար

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	105 34
» » » ժամը 7ին	»	105 31
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	152 3/4
» » ժամը 7ին	»	152 5/8
Քարափ Կ. Պոլսոյ	Գ. Կ. »	440 50
Անատ. երկթ. Պարտթ. Ա. սէրի	»	519 —
» » » Բ. սէրի	»	516 —
» » բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 50
Շիրքէթի Խայրիէ	»	41 50
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 90
Օսմ. ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		11 45
» ժուիսանս		6 60
» պարտաթուղթ		482 —
Թրամուէյ	Ֆր.	74 50
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		354 —
Պալիա Քարա Այտըն	Ք. Կ.	695 —
Միտիլլի պանքա	Օ. Ո.	6 25
Սալօնիքի պանքա		175 —
Մերսին Ատանա պրտղթ.	Ք. Կ. Ա. Ո.	16 62
Քարասու առանձնաշնորհեալ		123 —
» սովորական		115 1/2
» 5 պարտաթուղթ	Ք. Կ.	88 —
Քարափ Իզմիրի		596 —
Փոխառ. Հելլենական 5 %		260 —
Հելլենական պարգեւաւոր թուղթ		434 —
» » »	Օ. Ո.	4 03
Լաւրիոն	Ֆր.	99 —

ՍԹԻԼԱՆՑ

Օսմ. Միացեալ 1 օրուան	Օ. Ո.	1 50
» » 8 »		4 50
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	1 —
Փոխ. Հրապարակ Օսմ. Պանքայի 6½ %		

	Գնում	Վաճառում
Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.	110 —	— —
» չէք »	110 —	110 12½
Բարիզ 3 ամիս ֆր.	— —	— —
» չէք »	22 95	22 85
Պերլին մարք	18 65	18 60
Վիեննա քուրոն փիօրին	21 93	21 87

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	ղրշ.	109 38
Ֆրանսական »	»	87 08
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 20
Մէճիտի տարբերութիւն	»	107 25
Արծաթ մանրուք	»	104 —
Մէթալիք	»	100 20
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 67

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 31 Յունուար

Միացեալ Օսմ. պրտղթ.) բաց.	Ա. Ո.	97 20
) գոց.	»	97 10
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	153 50
Թրամուէյ	»	75 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	694 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	459 —
Պալիա Քարա Այտըն	Ք. Կ. »	695 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	Ք. Կ. »	95 12
Քրէտի Լիոնէ	»	1241 —
Ռուսական 5 %	»	89 80
Իտալական Ռանթ	Ք. Կ. »	102 —
Սպանիական արտաքին	Ք. Կ. »	95 15
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 220
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	4 —

ԼՈՆՏՈՆ, 31 Յունուար

Միացեալ Օսմ. պարտք) բաց.	Ա. Ո.	95 87
) գոց.	»	96 12
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 63
Էժիփթիէն միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլիտէ	»	87 —
Հելլենական 5 % 1881	Ք. Կ. »	52 50
» Մօնօբոլ	»	— —
Պօրթուգալեան փոխառ. 1892	»	100 50
Ռանտ Մայնս	»	7 06
Ռուսական 4 % 1888—1889	Ք. Կ. »	78 75
Ճափոնական 4 %	»	— —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 43
Դրամագլուխ	»	6 —

ՊԵՐԼԻՆ, 31 Յունուար

Օսմ. միացեալ		96 20
Ռուսական 4 % 1902	մարք	— —
Րումէլի երկաթուղի	»	— —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամսուան	»	20 260
Դրամագլուխ	»	7 —

ՎԻԵՆՆԱ, 31 Յունուար

Րումէլի երկաթուղի	քուրոն	168 50
Վիէննա Պանք Ֆէրայն	»	571 50
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	95 58
» Լոնտոնի վրայ	»	240 90
Ռուսական 5 % 1906	»	86 —
Օսմ. Ռէժի	»	— —

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 31 Յունուար

Օսմ. միացեալ 4 %		— —
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	— —

Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԻԼԱՆ
(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Ջուալըգ մէօհիւր մումը 360 գուռուշ, քիւլչէ մէօհիւր մումը 2760 քիլօ, լուզումը ղէյթ սաաի 500 քիլօ։

Բօսթախանէլէրէ գուլլանըլմագ իւզրէ լուզումը օլան պէրլէճի պալա 3 գալէմ էշեա մէվգիի միւնագասաեա վազ գըլընմըշ օլմագլը թալիպ օլանլարըն իհալէի օն հիսապը իլէ թէէմինաթը նագտիէ վէ խաւսա Տէրսաաատէթ Բօսթա Օտասըրըա մուգավէլէթ մուհարրիրլիքինէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիէնի համիլէն Բօսթա Նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 17 քեանունի սանի 322

* *

Հասալէ իմալը իչիւն լուզումը օլան 3000 քիլօ համանաշ չուալը Մարսիլիա գալըպընը մէվգիի միւնագասաեա վազ գըլընմըշ օլմագլը թալիպ օլանլարըն իհալէի օն հիսապըլըա թէէմինաթը նագտիէ վէ խաւսա Տէրսաաատէթ Թիճարէթ Օտասըրըա մուգավէլէթ մուհարրիրլիքինէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիէնի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 17 քեանունի սանի 322

* *

Ֆաօ խաթթընտա 6 մէթրօ թուլունտաքի ասաի թիմէր տիրէքլէրի իչիւն 200 ատէտ մա լէվհա աչէթ քարչասը մէվգիի միւնագասաեա վազ գըլընմըշ օլմագլը թալիպ օլանլարըն իհալէի օն հիսապըլըա թէէմինաթը նագտիէ վէ խաւսա Տէրսաաատէթ Թիճարէթ Օտասըրըա մուգավէլէթ մուհարրիրլիքինէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիէնի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա Նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 17 քեանունի սանի 322

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

222ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — I ՓԵՏՐՎԱՐ 1907

Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ	Նումէրօ	Ֆրանգ
1555793	300000	203860	1250	199797	1000	1125009	1000
1593635	25000	274175	»	280112	»	1160680	»
980891	10000	635318	»	335933	»	1323874	»
1030313	»	713063	»	363531	»	1483884	»
49688	2000	872543	»	502926	»	1546948	»
132849	»	1135326	»	558457	»	1593632	»
140920	»	1135327	»	635319	»	1837156	»
687481	»	1583702	»	712411	»	1837159	»
1209839	»	1652583	»	740265	»	1859505	»
1290256	»	50927	1000	753202	»	1889500	»
55598	1250	78811	»	993675	»	1904246	»
140918	»	134931	»	1117675	»		
170318	»	156988	»	1125008	»		

850 ԱՄՈՐԹԻ ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐ

2461—	5	274171—	4	694381—	5	1055806—	10	1575956—	60
5436—	40	280111—	5	696286—	90	1060396—	400	1583701—	5
7051—	5	292051—	5	709546—	50	1065636—	40	1586011—	5
14611—	5	297871—	5	712412—	5	1102726—	30	1593631—	4
20721—	5	316466—	70	713061—	5	1117671—	4	1605646—	50
31216—	20	318161—	5	717901—	5	1125006—	10	1622106—	10
45401—	5	320521—	5	728811—	5	1125836—	40	1652581—	5
49686—	90	334666—	70	740261—	4	1128451—	5	1660751—	5
50926—	30	335931—	5	753026—	30	1135328—	30	1666346—	50
51881—	5	363532—	5	753201—	5	1160676—	79	1689611—	5
55596—	600	363551—	5	758036—	40	1184951—	5	1702286—	90
58231—	5	371491—	5	778561—	5	1194681—	5	1739541—	5
69791—	5	384336—	40	793701—	5	1209836—	40	1740591—	5
78346—	50	398581—	5	796741—	5	1220446—	50	1744281—	5
78812—	5	414616—	20	803741—	5	1228106—	10	1751276—	80
90321—	5	431411—	5	836406—	10	1232451—	5	1774371—	5
105761—	5	445476—	80	837591—	5	1252501—	5	1776146—	50
114781	5	467681—	5	842276—	80	1257841—	5	1789816—	20
132846—	50	470871—	5	870846—	50	1265001—	5	1823721—	5
134932—	5	480766—	70	872541—	5	1277621—	5	1837157—	60
136706—	10	502927—	30	881271—	5	1290257—	60	1842881—	5
140916—	19	506936—	40	901996	2000	1323871—	5	1851591—	5
154621—	5	558456—	60	907696—	700	1347866—	70	1853726—	30
156986—	90	561231—	5	928851—	5	1370561—	5	1859501—	4
161271—	5	570981—	5	959346—	50	1371281—	5	1865121—	5
170316—	20	575241—	5	959856—	60	1397606—	10	1875461—	5
175916—	20	589566—	70	975756—	60	1402801—	5	1889496—	99
192566—	70	624866—	70	980786—	90	1403716—	20	1899021—	5
199796—	800	635316—	20	980892—	5	1440536—	40	1901341—	5
203856—	59	635506—	10	981116—	20	1480211—	5	1904247—	50
227281—	5	642211—	5	987411—	5	1483881—	5	1906776—	80
229211—	5	653126—	30	993671—	4	1513581—	5	1925566—	70
231836—	40	653511—	5	999921—	5	1535911—	5	1929896—	900
246406—	10	664856—	60	1030311—	5	1546946—	50	1932666—	70
268656—	60	678781—	5	1035776—	80	1555486—	90	1947341—	5
268711—	5	687482—	5	1039866—	70	1555791—	5	1967021—	5

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆրանք,
ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն
ֆրանքի չափ:

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են: Յիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր:

Վինըր Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար. իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3: Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն:

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր 100–150 ոսկի գումարի համար
6 » 151–200 » » »
10 » 201–500 » » »
15 » 501–1000 » » »
30 » 1001 և անկէ վեր » »

Վինըր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տետրակին պարունակած գումարը:

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ մը կը յանձնէ անչափահասի անունով, բայց այդ պարագային նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու:

Խնայողական Սնտուկէն զատ՝ Վինըր Պանք Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Պատրաս, Վոլօ, Սիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրէտէ):

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի:

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով: Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ:

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով:

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնուելու պայմանով: Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ: Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով:

Աւանդի ճիւղ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ » »	4 —
Երկու » և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են: Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին և Յուլիս 1ին:

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը: Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, սկսեալ 25 ղրուշ ոսկեդրամ: 50—26

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
11,000,000 օսմ. ոսկի կամ
250,000,000 ֆրանք դրամագլուխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Գավալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշեհր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Լիմասոլ, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Մանասթըր, Նիքոսիա, Ուշագ, Բոր-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւպ:

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գօնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով:

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ: Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ:

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ:

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ:

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին: Արժեթուղթերը կը պահուին Չէյթուն արկղամուրներու մէջ հաստատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պեթոնով եւ մեքենական ամրացումով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն: Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը:

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդչէքի, աւանդ տրուած արժեթուղթերուն կտրօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի: Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրօններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագնին համաձայն: Անոր տիրոջ հաշւոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձումի օրուան փոխանակագինով:

Ժամանակին գանձուելու համար՝ աւանդ գրուած արժեթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին:

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն ու Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պերլին, Պրիւսէլ, Համ, Վիեննա, եւայլն: Տոկոսներու արդիւնքը աւանդատուին տրամադրութեան տակ դրուած է, կամ իր հաշւոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ: Այն յաճախորդները, որոնց արժեթուղթերը ի պահ դրուած են, կրնան իրենց խնդրանքին վրայ, գտնուած տեղերէն առնել կամ իրենց հասցէին ղրկել տալ:

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սակարանական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով: Հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կարգ մը արժեթուղթեր, ինչպէս Ռումէլիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի Յունաստանի ազգ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլնի բաժնեթուղթերը: Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը:

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանձում, կտրօններու նորոգում, եւլն., մասնաւոր սակագին մը համաձայն: Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով եւ շատ փոքր պայմաններով: Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը զեղչէ կարգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրօններ: Իր սնտուկներուն մէջ գտնուած արժեթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Պրոսի Նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կտրօնները:

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հաստատած է՝ Սակարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Սակարանին մէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ: Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին:

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարելէ առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճարման գինով: Ապահովութեան սակը, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուզողին: 50—1

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող
շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սեգի	Նայլոքրիս
Մինիս	Էմքյուսիս
Ռափսիս	Քուքբրիս
Թէյլըր	Մօէրիս
Նարպօն	Ֆայլեքի
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպս

Բէրրէն շոգենաւը փետրուար 6ին (Ն. Տ.) Սեւ ծովէն Կ. Պոլիս ժամանելով փետրուար 12ին Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի:

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին:

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թիւով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեսչուհի չունին: ստէրլին
Կ. Պոլսէ Լիվըրբուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին:

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Գործակալք
Ուիթոլ խան, Պահչէ գաբու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—21 31 Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
փետր. 5ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
փետր. 6ին, Ֆրիժի, Տրապիզոն և Պաթում:

Ա	կարգ Բարիզի համար	200	ֆր.
»	» Մարսիլիոյ »	160	»
Բ	» Բարիզի »	150	»
»	» Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ:
15 50—46 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

EL DIA
ԷԼ ՏԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ընդդէմ հրդեհի
եւ ծովային արկածներու
Դրամագլուխ 10,000,000 ՓԵԶԷԹԱ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ՄԱԴՐԻՏ (Սպանիա)
Նախագահ Վարչական Ժողովոյ
ԳԱՄԻԼՕ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՌԷ ԻՊԼՏԱՅ
Վարիչ Տնօրէն
ԼՈՒԻ ՏԷ ԱԿՈՒԻՐՌԷ
Ընդհանուր Տնօրէն
50—50 Փ. ՖՕՒՔԷ ՀԷՊ
Ղալաթիա, Վօյվօտա խան

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	1 666 666 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	154 666 666 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	400 728 000 »
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	65 424 946 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին. Ազարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա:
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան Աշըր Էֆէնտի ճատտէսի. Թիւ 26:
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 50—1

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ.-ամերիկեան չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա	1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին:
	2. » » Գալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա	1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ:
	2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս	1. Սուլթան Համամ Թիւ 2:
	2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:
Սկիւտար	Չարշը Պօյը, Թիւ 120:

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը: 16 50—45

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2|14 եւ 320 Ռէճէպ 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըր խան, Հէզա ին փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ:
Պոլիս, Մ. Ի. Սառաֆ, Շէյխ Իսլամ խան, Պահճէ Գաբու Թիւ 10:
Պոլիս, Ասպտի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց:
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց:
Պոլիս, Իհսան պէյ, Իզզէթ փաշա խան:
Գատըգիւղ, Քեսմիլ էֆ., շուկայի հրապարակ:
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճատտէսի:
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի:
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Էրէնգիւղ, Թէօյօկօս Եօանիտէս, նամականատան մօտ:
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, Թիւ 137:
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան:
Բէնաիք, Բ. Սօմմարիպա:
Մեծ Կղզի, Ըէսուլ էֆ.:
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճելիտէս, կայարանի հրապարակ:
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ: 50—39

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ճմլուածք, վէրք եւն. աննման դեղ այտուցքներու և կօշտի համար:
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. փնտռել մեր ստորագրութիւնը 18—11

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ

ՀԷՐՃԱՅԻ — HEROJAI XERTZAI

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Ամէն անուան յատուկ սկզբնատառով ադամանդազարդ ոսկի մատնիներ

Հէրճայի վաճառատունը՝ գոհարեղէններու, ոսկի և արծաթ շղթաներու, դրամի, պատի և քօսօլի ժամացոյցներու մասնաւոր վաճառումէն զատ՝ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն վստահութենէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՛ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն տեսակ հագուստներ ու անձրեւի համար մուշամայա վերարկուներ, նաեւ ճերմակեղէններ, ֆանթէզիներ և թօհաֆիյէներ ու կօշիկներ: Ունի նաեւ կահկարասի, ձիւղունի լամբարներ, մահճակալներ, եւրոպական ու անգլիական գորգեր, գետնի մուշամաներ, կրամոֆօններ ու պիսիկլէթներ՝ ամենադիւրին կատարելութիւններով:

Հէրճայի վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ շահած է հանրութեան վստահութիւնը և գոհունակութիւնը, իր ապրանքներուն տոկունութեան և ոսկիներու մաքրութեան, ձեւաւորութեան և աժանութեան համար:

ԱՊԱՌԻԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը միայն կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հայթայթել:

Վաճառատունս հաստատուած է
ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅ, ՈՍԿԵՐՉԱՑ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ Հէրճայի անմրցելի կազմակերպութեամբ մը ի վիճակի է այսօր գոհացնելու իր ամենէն դժուարահաճ յաճախորդները:

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ
Սակարկութիւն չկայ 50—10
[illegible] վճարմանց համար խաւրիչներ միշտ պատրաստ են

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտէսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տրօօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սափֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	372	Միքատօ	3557	Սիբիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1 57	Սիլվիա	119
Աթիսաքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնտէպէլլօ		Սպէրա	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	534	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էկքօ	3464	Իտահօ	5 40	Նէքօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Բըֆֆալօ	448	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օտիս	100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էցաքօ	84	Քիէլօ	053	Էնթացիօ	1036	Թօլէտօ	1470
Գալիբսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քայրինօ	2397	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քօլօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Զիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վ. Քըլթուրն	239
Սօսէթօ	1831	Գալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3 91	Ռոլլօ	613	Զէնօ	1200
Գօնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոմէօ	1789	Թորօ	
Գորսօ	895	Կրանօ	1695	Մարէնկօ	1 73	Ռօզարիօ	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած են.
Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Արմթրոնկ:
Քլարօ շոգենաւը, Նաւապետ Պիլտինկ:
Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուին.
Թայգօ շոգենաւը, փետր. 5ին:
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ. ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—50

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (52)

ԼԻԱՆ-ՆԵՐՕՆ

ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼԷՆՕՐԻ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԼՈՒԽ

ՀԱՅՐ ՈՒ ԱՂՋԻԿ

[illegible]

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՐՈՒՓԵԱՆ